

**SË BASHKU
PËR SHQIPËRİNË**

**// TOGETHER
FOR ALBANIA**

Opinionet e shprehura në këtë botim janë të autorëve të artikujve dhe nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e Organizatës Ndërkombëtare për Migracionin (IOM). Emëritimet e përdorura dhe prezantimi i materialit në të gjithë **librin me fotografi “Së Bashku për Shqipërinë”** nuk nënkuftojnë shprehjen e asnjë qëndrimi nga ana e IOM-it lidhur me me statusin ligjor të ndonjë vendi, territori, qyteti ose zone, apo të autoriteteve të tyre, apo në raport me kufijtë e kufizimet e tyre.

IOM-i përbahet parimit se migracioni i rregullt e njerëzor është në të mirë të migrantëve dhe shoqërisë. Si organizatë ndërqeveritare, IOM-i vepron me partnerët e tij dhe bashkësinë ndërkombëtare për të ndihmuar në përballimin e sfidave operative të migracionit, për të thelluar kuptimin e çështjeve të migracionit, për të nxitur zhvillimin ekonomik e shoqëror përmes migracionit, si dhe për të ruajtur dinjitetin e mirëqenien e migrantëve.

Ky publikim është zhvilluar në kuadër të e programit të IOM-it në Shqipëri **“Angazhimi i Diasporës Shqiptare në Zhvillimin Social dhe Ekonomik të Shqipërisë”**, me financim nga Ministria Italiane e Punëve të Jashtme dhe Bashkëpunimit Ndërkombëtar, si dhe me përfshirjen operacionale të Agjencisë italiane të Bashkëpunimit për Zhvillim (AICS) në Tiranë. Mendimet e shprehura këtu janë të autorëve të artikujve dhe nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e Agjencisë italiane të Bashkëpunimit për Zhvillim (AICS).

Botuesi: Organizata Ndërkombëtare për Migracionin
Misioni në Shqipëri
Rr. Brigada VIII, P. LID, Kati III, Ap. 303, Tiranë, Shqipëri
Tel: +355 4 2257836-7; Faks: +355 4 2257835
Email: infotirana@iom.int
Website: <https://albania.iom.int/>

*Ky publikim është botuar pa redaktim zyrtar nga IOM.

The opinions expressed in this publication are those of the authors of the articles and do not necessarily reflect the views of the International Organization for Migration (IOM). The designations employed and the presentation of material throughout the **Photo - Book “Together for Albania”** do not imply expression of any opinion whatsoever on the part of IOM concerning the legal status of any country, territory, city or area, or of its authorities, or concerning its frontiers or boundaries.

IOM is committed to the principle that humane and orderly migration benefits migrants and society. As an intergovernmental organization, IOM acts with its partners in the international community to: assist in meeting the operational challenges of migration; advance understanding of migration issues; encourage social and economic development through migration; and uphold the human dignity and well-being of migrants.

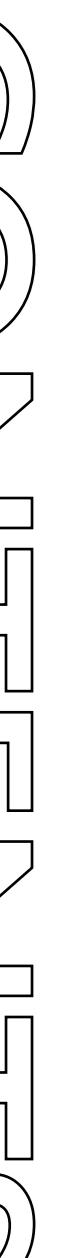
This publication is developed in the framework of the IOM Albania programme **“Engage the Albanian Diaspora to the Social and Economic Development of Albania”**, with funding from the Italian Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation and operational involvement of the Italian Agency for Development Cooperation (AICS) in Albania. The opinions expressed herein are those of the authors of the articles and do not necessarily reflect the views of Agency for Development Cooperation (AICS).

Publisher: International Organization for Migration
Country Office in Albania
Rr. Brigada VIII, P. LID, Kati III, Ap. 303, Tirana, Albania
Tel: +355 4 2257836-7; Fax: +355 4 2257835
Email: infotirana@iom.int
Website: <https://albania.iom.int/>

*This publication has been issued without formal editing by IOM.

SË BASHKU
PËR SHQIPËRİNË

TOGETHER
FOR ALBANIA

04

ACKNOWLEDGMENTS

4

08

AICS & IOM

Alma Jani	10
Nino Merola	12
Manoela Lussi	14

16

**PARTNERING FOR DIASPORA
ENGAGEMENT TO THE SOCIAL
AND ECONOMIC DEVELOPMENT
OF ALBANIA**

Olta Xhaçka	18
Pandeli Majko	20
Elva Margariti	22

24

**ENGAGING HUMAN CAPITAL
TO SUPPORT THE TRANSFER OF
KNOW-HOW AND SKILLS**

Afërdite Shani	26
Brunilda Moçka	28
Besmir Rrjolli	30
Osjon Osja	32
Alessandro Cuccia	34
Edita Fino	36
Ledion Zotaj	38
Adriana Kocaqi	40
Gjergji Kajana	42
Adelajda Matuka	44
Ledion Pajo	46
Eriselda Shkopi	48
Zef Preci	50

52

**THE DIASPORA AS A SOURCE OF
KNOWLEDGE, PRESERVATION
AND ENHANCEMENT OF THE
LESS KNOWN CULTURAL SITES
IN ALBANIA**

Antonio Laurà	54
---------------	----

56

NAIM-A TOUR

Michele Minisci	58
-----------------	----

60

D.I.A.S.P.O.R.A

Benko Gjata	62
-------------	----

64

**COOPERATION IN
AGRICULTURE**

Asim Sula

68

**ENGAGEMENT OF THE
DIASPORA'S IN TRANSFERRING
AGRICULTURAL KNOW-HOW
IN ALBANIA**

Ardian Lekaj	70
--------------	----

72

CONNECT ALBANIA

Geri Cakoni	74
-------------	----

76

**MAPPING AND PROFILING OF
ALBANIAN DIASPORA**

78

**TOT ON FUNDRAISING AND
PROJECT CYCLE MANAGEMENT**

80

**SUPPORTING PREPARATION
AND IMPLEMENTATION OF
THE ALBANIAN NATIONAL
DIASPORA STRATEGY AND ITS
ACTION PLAN 2021-2025**

Stenaldo Mëhilli	82
Knidi Bashari	84
Lorena Zajmi	86
Migena Kondo	88
Xhon Skënderi	90
Rinald Guri	92

94

EU FELLOWSHIP SCHEME

Ibrahim Disha	96
Ariana Zeka	98
Entela Cukani	100

102

CREDENTIALS

FALËNDERIME

Programi i IOM-it në Shqipëri, "Angazhimi i diasporës shqiptare në zhvillimin social dhe ekonomik të Shqipërisë", ishte një program kompleks dhe shumëdimensional, i zbatuar nga viti 2018 – 2021, i cili solli së bashku anëtarë dhe joanëtarë nga diaspora shqiptare. Programi i Diasporës synonte të sfidonte palët e interesuara, të krijonte një mjeshtëri që inkurajon dhe mbështet angazhimin e diasporës në zhvillimin e vendlindjes. Programi i Diasporës u francua nga Ministria Italiane e Punëve të Jashtme dhe Bashkëpunimit Ndërkombëtar dhe u zbatua nga Organizata Ndërkombëtare për Migracionin (IOM) në Shqipëri, Agjencia e OKB-së për Migracionin, në bashkëpunim të ngushtë me Agjencinë italiane të Bashkëpunimit për Zhvillim në Tiranë dhe qeverinë shqiptare.

Ne u shprehim mirënjojen më të thellë donatorit dhe partnerëve zbatues, pa të cilët ky program do të ishte i pamundur. Ai angazhoi institucione shqiptare, ekspertë ndërkombëtarë dhe vendas nga fusha të ndryshme, anëtarët e diasporës shqiptare dhe shoqatat/organizatat shqiptare aktive në fusha nga më të ndryshmet, profesorë universiteti dhe akademikë të nivelit të lartë, universitete dhe institucione kërkimore; studentë dhe doktorantë; biznesmenë të konsoliduar dhe sipërmarrësit e rinj.

Libri "Së bashku për Shqipërinë" me fotografi u konceptua për të sjellë bashkë anën njerëzore dhe atë programore, për të nxjerrë në pah partneritetet, arritjet, lidhjet dhe emocionet që mbart në thelb Programi i Diasporës. Ne shprehim vlerësimin më të madh pér punën e jashtëzakonshme dhe komplekse të të gjithë njerëzve¹ të përfshirë në këtë program.

ACKNOWLEDGMENTS

The IOM Albania Programme "Engage Albanian Diaspora to the Social and Economic development of Albania" was a complex and multidimensional programme, implemented from 2018 to 2021, which brought together members and non-members of the Albanian diaspora. The Diaspora Programme was funded by the Italian Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation and implemented by the International Organization for Migration (IOM) in Albania - the UN Migration Agency - in close co-operation with the Italian Agency for Development Cooperation in Tirana, and the Albanian Government.

We wish to extend our deepest gratitude and appreciation to the donor and implementing partners, without whom this programme would be impossible. The aim of the Diaspora Programme was to challenge the stakeholders, create an enabling and supportive environment for the engagement of the diaspora in the development of their home country. A such, it saw the involvement of Albanian institutions, international and local experts in various fields, members of the Albanian diaspora and Albanian associations/organizations from different backgrounds, university professors and high-level academics, academic and research institutions, undergraduates and PhD students, affirmed business people and young entrepreneurs.

This photo-book "Together for Albania" was compiled with a vision to bring the human and the programmatic side together, to showcase the partnerships, achievements, connections and emotions that were at the core of the Diaspora Programme. We want to acknowledge all the immense and complex work tha has been done and voice our deep appreciation for all those involved.²

¹ Disa nga njerëzit kanë kontribuar në më shumë se një skemë të Programit të Diasporës, por ne i kemi përmendur vetëm në njëren prej tyre.

² Some of the people have contributed to more than one scheme of the Diaspora Programme, but we have mentioned them only in one.

NAME	ITALIAN AGENCY FOR DEVELOPMENT COOPERATION
NINO MEROLA	REPRESENTATIVE OF AICS WESTERN BALKANS FROM 2016 – 2021
ENDRI XHAFERAJ	PROGRAMME OFFICER
ERNESTO SPINELLI	SENIOR COMMUNICATION EXPERT
NAME	IOM ALBANIA
ALMA JANI	HEAD OF OFFICE
MANOELA LUSSI	DIASPORA PROGRAMME MANAGER
GENCI PËTRI	PROGRAM COORDINATOR
ARGITA TOTOZANI	DIASPORA PROGRAMME COORDINATOR
BARDHA QOKAJ	INFORMATION AND MEDIA COORDINATOR
XHENIS BALLCO	DIASPORA PROGRAMM ASSISTANT
IMIRJON PEZA	DIASPORA PROGRAMM ASSISTANT
GERON KAMBERI	DIASPORA PROGRAMME COORDINATOR
GURI DACO	INFORMATION AND MEDIA COORDINATOR
ANDI KOLICI	HUMAN RESOURCES ASSISTANT
MARSELLA MACI	DIASPORA PROGRAMM ASSISTANT
NAME	TECHNICALLY ADVISORY BOARD (TAB) MEMBERS
ERISELDA SHKOPI	TAB MEMBER FOR FELLOWSHIPS SCHEMES
KASTRIO KOSHAJ	TAB MEMBER FOR CONNECT ALBANIA
MIRELA MUCA	TAB MEMBER FOR FELLOWSHIPS SCHEMES
ZEF PRECI	TAB MEMBER FOR CONNECT ALBANIA
NAME	FOCAL POINTS IN ITALY
AFERDITE SHANI	TUSCANY
ALESSANDRO CUCCIA	ARBÈRESH
ANILA HUSA	LAZIO
BESMIR RRJOLLI	LOMBARD
BRUNILDA MOCKA	LAZIO
EDITA FINO	EMILIA ROMAGNA
IRENE MARGARITI	ARBÈRESH
OSJON OSJA	PIEDMONT
RESLI BITINCKA	EMILIA ROMAGNA
NAME	FELLOWS IN ITALY
ADELAJDA MATUKA	ALBANIAN GENERAL CONSULATE BARI
ARDIANA KOCACI	ALBANIAN EMBASSY IN ROME
LEDION ZOTAJ	ALBANIAN GENERAL CONSULATE MILAN
NAME	FELLOWSHIP SCHEME FOR TERRITORIAL DEVELOPMENT
ANTONIO LAURIA	UNIVERSITY OF FLORENCE
ARGETO CILA	RESEARCHER
DRITAN KAPO	RESEARCHER
ENIS AGAJ	RESEARCHER
KAMELA GUZA	RESEARCHER
MIGENA CALA	RESEARCHER
VALBONA FLORA	RESEARCHER
NAME	FELLOWSHIP SCHEME TO SUPPORT THE IMPLEMENTATION OF THE NATIONAL STRATEGY 2021-2025
ARDI SUKAJ	LOCAL CONSULTANT
KNIDI BASHARI	LOCAL CONSULTANT
LORENA ZAJMI	LOCAL CONSULTANT
MIGENA KONDO	LOCAL CONSULTANT
RINALD GURI	LOCAL CONSULTANT
STENALDO MEHILLI	LOCAL CONSULTANT
XHON SKENDERI	LOCAL CONSULTANT

NAME	EU FELLOWSHIP SCHEME TO SUPPORT THE ALBANIAN INTEGRATION PROCESS TO EU	NAME	LOCAL LEGAL EXPERT, SMD, ALBANIA
ELONA BANO	EU FELLOWSHIP SCHEME COORDINATOR	LEJDI DERVISHI	LOCAL LEGAL EXPERT, SMD, ALBANIA
ALDA TAKA	EU FELLOW FROM ITALY	LORENA IKONOMI	LOCAL LEGAL EXPERT, NDA, ALBANIA
ANA ABDI	EU FELLOW FROM BELGIUM	QAMILE GISHTI	LOCAL TECHNICAL/ADMINISTRATIVE PROJECT ASSISTANT, SMD, ALBANIA
ANDIA PUKA TORDEUX	EU FELLOW FROM GERMANY	VILMA XHAKOLLARI	CONSULTANT FOR MAPPING AND PROFILING, EMILIA ROMAGNA, ITALY
ANNA HROTHGAR	EU FELLOW FROM CANADA	BLERAND HULAJ	LOCAL IT CONSULTANT, SMD, ALBANIA
ARIANA ZEKA	EU FELLOW FROM UNITED KINGDOM	ENDRIT SHKRETA	LOCAL MULTIMEDIA ASSITANT, MEFA, ALBANIA
ARLIND PUKA	EU FELLOW FROM BELGIUM	IRENA MYZEQARI	LOCAL COMMUNICATION EXPERT, MEFA, ALBANIA
ARMANDO ALIU	EU FELLOW FROM TURKEY	LIZA GASHI	LOCAL CONSULTANT, STRATEGY, KOSOVO
AURON CECAJ	EU FELLOW FROM SWITZERLAND	NEVILA XHINDI	CONSULTANT ON PROJECT CYCLE MANAGEMENT
BLEDAR MILAQI	EU FELLOW FROM GERMANY	MARTIN RUSSELL	INTERNATIONAL CONSULTANT, STRATEGY, IRELAND
DAMIGELA HOXHA	EU FELLOW FROM ITALY	RAIMONDA DUKA	LOCAL CONSULTANT, STRATEGY, ALBANIA
DARINKA PIQANI	EU FELLOW FROM NETHERLANDS	ANNA BARA	INTERNATIONAL CONSULTANT, STRATEGY, AUSTRIA
DENISA MUHAMETI	EU FELLOW FROM ITALY	MARJOLA XHELILI	LOCAL CONSULTANT, STRATEGY, ALBANIA
EDLIRA ADI KAHANI SUBASHI	EU FELLOW FROM ITALY	YLLKA LEZO	LOCAL COMMUNICATION EXPERT, NEWSLETTER 'DIASPORA SHQIPTARE'
ELIRA KARAJA	EU FELLOW FROM ITALY		
ENIK SHYTERMEJA	EU FELLOW FROM FRANCE		
ENKI KAZIU	EU FELLOW FROM ITALY		
ENTELA CUKANI	EU FELLOW FROM ITALY		
ERSI BOZHKEU	EU FELLOW FROM ITALY		
EVA NDARIO	EU FELLOW FROM PORTUGAL		
FABIOLA ISMAILI	EU FELLOW FROM BARI, ITALY		
GENTIAN ZOTO	EU FELLOW FROM AUSTRIA		
IBRAHIM DISHA	EU FELLOW FROM CANADA		
ILDA XHACKA O'BRIEN	EU FELLOW FROM UNITED STATES OF AMERICA		
ILIADA KUQI	EU FELLOW FROM ITALY		
JULIANA CICI	EU FELLOW FROM SWITZERLAND		
LANTONA SADO	EU FELLOW FROM ITALY		
LULJETA DALLIU	EU FELLOW FROM UNITED KINGDOM		
MANJOLA GASHI	EU FELLOW FROM LUXEMBOURG		
MIGENA CALA	EU FELLOW FROM ITALY		
MIRELA SHUTERIQI	EU FELLOW FROM SWITZERLAND		
REZARTA SALLAKU	EU FELLOW FROM ITALY		
ROMINA DAMINI	EU FELLOW FROM USA		
SILVANA FASLIA	EU FELLOW FROM ITALY		
SONILA PASHAJ	EU FELLOW FROM GERMANY		
STELA HOXHA	EU FELLOW FROM ITALY		
TEUTA VODO	EU FELLOW FROM FRANCE		
VALENTINA NDOU	EU FELLOW FROM ITALY		
VILMA DJALA	EU FELLOW FROM BELGIUM		
NAME	INTERNATIONAL - LOCAL CONSULTANTS SUPPORTING DIASPORA GOVERNMENT INSTITUTIONS AND DEVELOPING STRATEGIC DOCUMENTS	NAME	CONNECT ALBANIA PROGRAM OFFICE
ADMIR DURAJ	LOCAL LEGAL EXPERT STATE MINISTER FOR DIASPORA (SMD), ALBANIA	ARDJANA SHEHI	SENIOR LEGAL CONSULTANT
ARNISA TEPELIJA	LOCAL TECHNICAL/ADMINISTRATIVE PROJECT ASSISTANT, SMD, ALBANIA	KRISTA MOCO	SENIOR LEGAL CONSULTANT
BLERINA XHEMAYLI	LOCAL TECHNICAL/ADMIN ASSISTANT, SMD, ALBANIA	PERSETA GRABOVA	SENIOR FINANCE CONSULTANT
DRINI AVRAMI	CONSULTANT FOR MAPPING AND PROFILIN EMILIA ROMAGNA, ITALY	RALDO TOPCIU	LEGAL CONSULTANT
ELTON JORGJI	LOCAL MEDIA ASSISTANT, NATIONAL FUND FOR DIASPORA (NDA), ALBANIA	REINALDO MUCA	JUNIOR FINANCE CONSULTANT
ERGIS SEFA	CONSULTANT ON FUNDRAISING	ELVIN GJEVORI	LOCAL FINANCE CONSULTANT
ERIOLA HOXHA	LOCAL FINANCE EXPERT, NDA, ALBANIA		
ERSI DANI	LOCAL FINANCE & ADMIN ASSITANT SMD, AL-BANIA		
ESMERALDA HASANI	CONSULTANT ON PROJECT CYCLE MANAGEMENT		
FATOS COCOLI	LOCAL COMMUNICATION EXPERT, SMD, AL-BANIA		
JULIAN STEFA	LOCAL FINANCE EXPERT, SMD, ALBANIA		
LEDION PAJO	LOCAL CONSULTANT, MEFA, ALBANIA		
NAME	CONNECT ALBANIA DEVELOPEMNT AGENTS		
	ARBRI MERKAJ	ITALY	
	GERI CAKONI	ITALY	
	DENADA ZOTO	ITALY	
	EDVINA PLAKA	ITALY	
	REZART UJKAJ	ITALY	
	RAIMONDA POPAJ	ITALY	
	SEMANTA HOTI	BELGIUM	
	ZHARINA SINANI	ITALY	
	LINA ÇAUSHI	ITALY	
	GJERGJI KAJANA	ITALY	
	GËZIM PRENGA	ITALY	
	KLODIANA ÇUKA	ITALY	
	MATILDA GJINI	ITALY	
	ELISABETA FURRAMANI	ITALY	
	ENZO ALIAJ	ITALY	
	REALDA XHUTI	ITALY	
	KLEANT STASA	ITALY	
	DHIMITRIS NAÇOLLARI	ITALY	
	MARCELLO MATRANGA	ITALY	
	DENISA MUHAMETI	ITALY	

Mes Italisë dhe Shqipërisë ka një histori e qëndrueshme miqësie dhe bashkëpunimi, një histori e shkruar nga mendjet dhe zemrat e të gjithë atyre që kërkan tejkalimin e emergjencave humanitare të viteve '90, ndërtimin e një demokracie të re dhe përmirësimin e cilësisë së jetës së shqiptarëve në rrugën drejt integrimit evropian. Kjo ka shërbyer si një bazë e fortë për partneritetin midis Agjencisë Italiane të Bashkëpunimit për Zhvillim (Agenzia Italiana per la Cooperazione allo Sviluppo - AICS) dhe Organizatës Ndërkombëtare për Migracionin (IOM) në Shqipëri, agjencia e OKB-së për Migracionin, në programin e përbashkët, "Angazhimi i diasporës shqiptare në zhvillimin social dhe ekonomik të Shqipërisë".

Bashkëpunimi italian ka financuar iniciativat në Shqipëri që nga viti 1991. Në më shumë se 30 vjet, qeveria italiane ka akorduar më shumë se 800 milionë euro grante, kredi të buta dhe programe të konvertimit të borxhit për zhvillim.

AICS e nisi aktivitetin në vitin 2016, në vazhdimesi të bashkëpunimit të fortë dypalësh në të shkuarën. Themeluar në bazë të ligjit italian nr. 125/2014, ai është organi i ri publik për zbatimin e politikave të bashkëpunimit ndërkombëtar për zhvillim. Zyra e Tiranës menaxhon nismat e bashkëpunimit të finançuara nga qeveria italiane në Ballkanin Perëndimor.

Sot, në Shqipëri, AICS përqendrohet në katër fusha kryesore të ndërhyrjes: sundimi i ligjit dhe mirëqeverisja, natyra dhe mjedisi, konkurrenca dhe novacion, si dhe trashëgimia kulturore. Këto janë fusha ku Italia mund të ofrojë një vlerë të shtuar. Misioni i tij kryesor është koordinimi i sistemit të bashkëpunimit italian dhe ndarja e praktikave më të mira publike dhe private italiane për zhvillim të qëndrueshëm në mbarë botën.

E themeluar në vitin 1951, IOM-i është organizata ndërqeveritare kryesore në fushën e migracionit dhe punon ngushtë me partnerët qeveritarë, ndërqeveritarë dhe joqeveritarë. IOM-i është përkushtuar për të nxitur migracionin e rregullt për të mirën e të gjithëve dhe e bën këtë duke ofruar shërbime dhe mbështetur qeveritë dhe migrantët.

Organizata Ndërkombëtare për Migracionin është e pranishme në Shqipëri që nga viti 1992. Që prej atëherë, IOM-i është bërë një nga partnerët kryesorë ndërkombëtarë të qeverisë së Shqipërisë, duke mbështetur përparimin dhe përpjekjet e saj të vazhdueshme në qeverisjen e migracionit, në përputhje me përparësitë e Shqipërisë në integrimin në Bashkimin Evropian.

Fuqia e diasporës nuk është një zbulim i ri, duke pasur parasysh se një nga fushat ku IOM-i ka ndikuar në masë të madhe është migracioni dhe zhvillimi. IOM Shqipëria ka kontribuar në zhvillimin e potencialit të jashtëzakonshëm të Diasporës shqiptare, përmes Programit të Diasporës, i zbatuar nga shkurti i vitit 2018 deri më 31 dhjetor 2021.

AICS dhe IOM po punojnë si partnerë në Shqipëri për të ngritur dhe provuar mekanizma dhe skema të reja që rritin angazhimin e diasporës shqiptare në zhvillimin e vendit nëpërmjet ndërtimit të kapaciteteve institucionale, transferimit të njoburive dhe zhvillimit ekonomik.

That between Italy and Albania is a lasting history of friendship and cooperation, one written by the minds and hearts of all those who sought to overcome the humanitarian emergencies of the 1990s, to build a new democracy and improve the quality of life for Albanians on their path towards the European integration. This has been the strong foundation for the partnership between the Italian Agency for Development Cooperation (Agenzia Italiana per la Cooperazione allo Sviluppo-AICS) and International Organization for Migration (IOM) in Albania, the UN Migration Agency, in the joint programme "Engage the Albanian diaspora to the social and economic development of Albania".

The Italian Cooperation has been funding initiatives in Albania since 1991. In more than 30 years, the Italian Government has allocated more than Euro 800 million in grants, soft loans and debt swap programmes.

AICS started operation in 2016 following suit with the strong bilateral cooperation. Established by Law 125/2014, it is the new public body in charge of the implementation of international development cooperation policies. The Tirana office manages the cooperation initiatives funded by the Italian Government in the Western Balkans.

AICS in Albania focuses on four main areas of intervention, namely, the rule of law and good governance, nature and environment, competitiveness and innovation, cultural heritage, where Italy can bring an added value. Its main mission is to coordinate the Italian cooperation system and share the best Italian public and private practices for sustainable development worldwide.

Established in 1951, IOM is the leading inter-governmental organization in the field of migration and works closely with governmental, intergovernmental and non-governmental partners. IOM is dedicated to promoting humane and orderly migration for the benefits of all and does so by providing services and advice to governments and migrants.

The International Organization for Migration has been operationally present in Albania since 1992. Since then, IOM has become one of the main international partners of the Government of Albania, supporting its continuous progress and efforts in migration governance in line with Albania's priorities of European Union integration.

The power of the diaspora is anything by new discovery, considering that migration and development is one of the areas where IOM has a large impact. IOM Albania has contributed to unlock the huge potential of the Albanian Diaspora through the Diaspora Programme, implemented from February 2018 until 31 December 2021.

AICS and IOM are partnering together in Albania to establish and test new mechanisms and schemes that ensure an enhanced engagement by the Albanian Diaspora in the development of the country through institutional capacity building, know-how transfer and economic development.

Alma Jani

“Ndryshimi i mesazheve”
“Changing narratives”

Disa njerëz bashkohen me kauza të rëndësishme dhe japid kontributin e tyre unik, ndërsa të tjerë janë aty që nga fillimi, për të ndryshuar mesazhet dhe për të çelur shtigje të reja për brezin e ardhshëm. Alma JANI u bë pjesë e IOM në vitin 2001. Më parë, ajo ka shërbyer në organizata të ndryshme, në role drejtuese dhe menaxhuese. Ajo e përmbrush rolin e saj duke kombinuar përvojën ndërkombëtare me njohjen e thellë për Shqipërinë, çka ka qenë jetike në drejtimin e programeve të IOM-it në Shqipëri drejt së ardhmes dhe programin e diasporës shqiptare drejt suksesit. Përvoja profesionale 20-vjeçare e Almës me IOM-in përfshin, gjithashtu, punën në misione të tjera Mal i Zi, Kosovë, Irak, Qipro, Libi dhe Uashington DC. Arritjet e saj ngrihen mbi një sfond të gjerë profesional dhe akademik, ku përfshihet një Master Ekzekutiv në Administrim Biznesi, diplomë universitare në Financë, diplomë për Marrëdhëniet Ndërkombëtare dhe Diplomaci dhe trajnime të ndryshme profesionale. Së fundmi, Alma përfundoi me sukses kursin IOM-Harvard për Mendim dhe Menaxhim Strategjik.

Alma JANI beson se praktikat më të mira të programit mund të merren për tu zbatuar nga Misione të tjera të IOM-it në rajon dhe shpreson që partnerët kombëtarë dhe ndërkombëtarë të vazhdojnë të mbështetin zgjerimin e këtyre praktikave më të mira për zhvillimin socio-ekonomik të Shqipërisë, duke rritur, gjithashtu, kontributin e diasporës shqiptare për integrimin e vendit në BE.

“Më kujtohet kur filloj puna për Programin e Angazhimit të Diasporës në Shqipëri. Në atë kohë, potentiali për zhvillimin e Shqipërisë, si koncept, sa po kishte nisur të shqyrtohej mes donatorëve ndërkombëtarë dhe në agjendën e vetë qeverisë. Mund të them me krenari se sot jemi dëshmitarë të mënyrës sesi ka ndryshuar ligjërimi publik për diasporën dhe sesi ligjërimi për migracionin e konsideron atë [diasporën] si një potential të madh për zhvillimin social dhe ekonomik të Shqipërisë”.

Some people join important causes and give their unique contribution and others are there since the beginning, to change narratives and open up new avenues to the future generation. Alma JANI joined IOM in 2001. Before that, she served in various organizations, in leadership and management roles. In performing her role, she builds upon a combination of international experience and her deep knowledge of Albania, which has been vital to leading IOM Albania's programmes into the future and the diaspora programme to its success. Alma's 20-year professional experience with the IOM includes also work with missions in Montenegro, Kosovo, Iraq, Cyprus, Libya, and Washington D.C. Her achievements are built upon an extensive professional and academic background which includes an Executive Master's in Business Administration, University Degree in Finance, a diploma in International Relations and Diplomacy and various professional trainings. Most recently, Alma successfully completed the IOM-Harvard Strategic Thinking and Management course.

Alma JANI believes that the best practices established by the programme could be replicated by other IOM Missions in the region and hopes that national and international partners alike will continue to support expanding these best practices for the socio-economic development of Albania whilst enhancing the Albanian Diaspora contribution to the country's EU integration.

“I recall when the work on the Diaspora Engagement Programme started in Albania. At that time, the potential for the development of Albania, as a concept, was just being considered among international donors and in the Government's own agenda. I can proudly say that today we can bear witness to how the public discourse on the diaspora has changed and how the narrative on migration considers it [the diaspora] to carry huge potential for the social and economic benefit of Albania”.

Nino Merola

*“Një angazhim që nuk do të vjetrohet kurrë”
“A commitment that never grows old”*

Ka një pyetje shumë të zakonshme, që lind herë pas here në diskutimin rreth diasporës: “Pse Italia ka financuar një program për diasporën në Shqipëri?

Sipas Nino Merolas, përfaqësues i AICS-së për Ballkanin Perëndimor nga viti 2016 deri në vitin 2021, përgjigjja është fare e thjeshtë. Komuniteti shqiptar në Itali është i madh dhe ka shumë histori suksesi, nga sipërmarrës të vegjël dhe të mesëm e deri te profesionistë të kualifikuar në të gjithë sektorët dhe Shqipëria do të përfitojë nga përvojat dhe njohuritë e tyre.

Gjatë punës së tij, ndërsa rendiste zérat e të rinjve shqiptarë, sipërmarrës apo profesionistë, të përfshirë në Programin e Diasporës, Nino Merola u mahnit nga ndjenja e rigjetur e identitetit dhe e dashurisë për atdheun e tyre, diçka për të cilën ai ndihet thellësisht krenar.

“Faktori njerëzor është thelbësor për përfundimin pozitiv të çdo nisme bashkëpunimi”.

Diasporat në mbarë botën janë një vlerë e shtuar për zhvillimin e qëndrueshëm. Njohuritë dhe praktikat më të mira të mësuara jashtë vendit, nëse ndahen, ndihmojnë në përmirësimin e cilësisë së jetës në vend. Qëllimi kryesor i Programit të Bashkëpunimit Italian me Diasporën në Shqipëri është të mbështetë shkëmbimin e praktikave dhe të njohurive më të mira me një strategji të qartë zhvillimi. Mbështetja italiane për angazhimin e diasporave për zhvillimin e vendeve të tyre nuk është e re dhe nuk do të bëhet e vjetër. Përkrahja italiane e angazhimit të diasporave për zhvillimin e vendeve të tyre nuk është diçka e re dhe nuk do të vjetrohet asnjëherë, duke qenë një angazhim strategjik në mbarë botën.

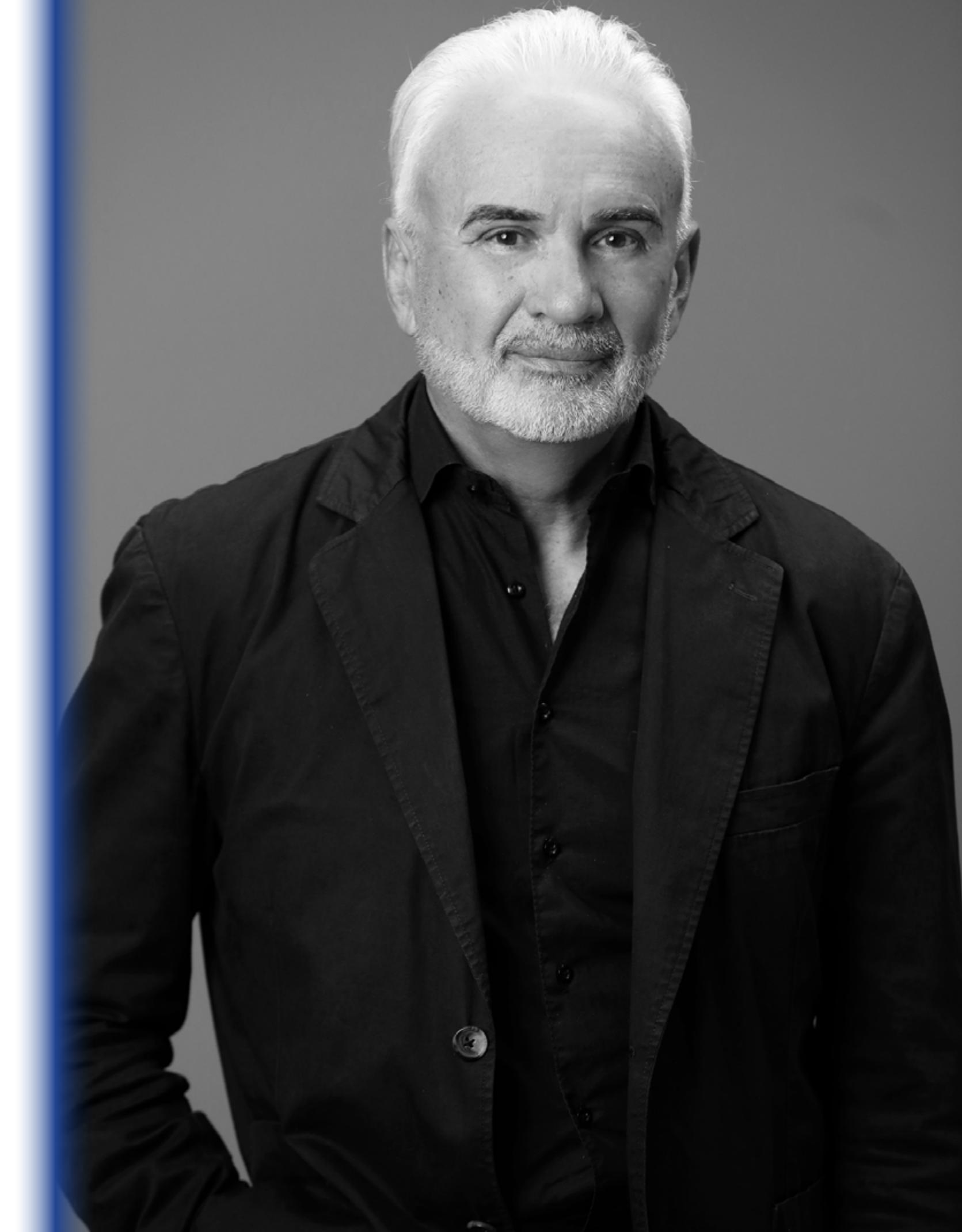
There is a rather common question that from time to time surfaces in the discussions about the diaspora: “Why has Italy funded a Diaspora Programme in Albania?”

In the eyes of Nino Merola, representative of AICS for the Western Balkans from 2016 to 2021, the answer is quite simple. Italy has a large Albanian community and there are many success stories, from small and medium entrepreneurs to qualified professionals across all sectors, and Albania will benefit from their experience and know-how.

During his work listing the voices of the young Albanians, entrepreneurs or professionals involved in the Diaspora Programme, Nino Merola was amazed by their rediscovered sense of identity and love for their home country, something of which he feels deeply proud.

“The human factor is essential for the positive completion of every cooperation initiative.”

Diasporas around the world are an added value to sustainable development. The know-how and best practices learned abroad, if shared, help improve the quality of life at home. The main goal of the Italian Cooperation with the Diaspora Programme in Albania is to support the sharing of best practices and knowledge with a clear development strategy. The Italian support to the engagement of diasporas for the development of their countries is not new and will never grow old as a strategic commitment worldwide.

Manoela Lussi

*“Një jetë e ndërtuar mbi momente kyçë”
“A life built on milestones”*

Jeta e Manoela Lussi-t ka qenë gjithmonë e lidhur me veprimin në vijë të parë. Ajo kishte një karrierë akademike shumë të suksesshme përpëra se t'i bashkohej IOM-it, në prill të 2018-ës. Manoela ka një doktoraturë në “Politikat ndërkufitare”, një diplomë të dyfishtë Master në “Analizë dhe Menaxhim të Projekteve të Zhvillimit” dhe “Hartimin dhe menaxhimin e projekteve evropiane”, si dhe një diplomë të nivelit të parë në “Shkenca politike ndërkombëtare”. Ajo është një trajnere profesioniste dhe ka disa certifikata pasuniversitare në fusha të ndryshme, përfshi në të drejtën dhe politikat e Bashkimit Evropian për migracionin dhe azilin. Përvoja e Manoela-s në hartimin, menaxhimin dhe monitorimin e programeve të zhvillimit me qeverinë italiane dhe organizatat ndërkombëtare e bëri atë zgjedhjen e duhur për të drejtuar Programin “Angazhimi i diasporës shqiptare në zhvillimin social dhe ekonomik të Shqipërisë”. Ajo ka kontribuar drejtpërdrejt në arritjet e këtij programi, i cili dëshmoi potencialin e madh të diasporës për zhvillimin social dhe ekonomik të Shqipërisë, si dhe integrimin e ardhshëm në BE.

Manoela beson se shumica e aktiviteve të zbatuara përmes këtij programi mund të përsëriten dhe të përforcohen, përfshi transferimin e njojurive për zhvillimin e territorit, hartëzimin dhe profilizimin e diasporës shqiptare, forcimin e mëtejshëm të mekanizmave novatore, si Connect Albania, për angazhimin e diasporës shqiptare si agjent zhvillimi, forcimin e rolit të shoqatave të diasporës shqiptare përmes projekteve konkrete lokale për përmirësimin e bujqësisë, turizmit dhe agroturizmit, me ndikim të drejtpërdrejtë në komunitetet lokale, si dhe angazhimin e diasporës shqiptare në procesin e integrimit të vendit në BE, përmes skemës së angazhimit të ekspertëve në procesin e integrimit.

“Shqipëria dhe Kombet e Bashkuara duhet të përqafojnë nevojën dhe sfidën për t'i dhënë mundësi, për të angazhuar dhe fuqizuar diasporën shqiptare, dhe të rritin kontributin e anëtarëve të diasporës në zhvillimin e atdheut të tyre”.

Manoela Lussi's life has been all about frontline actions. She led a very successful academic career before joining IOM in April 2018. She holds a PhD in “Transborder Policies”, a double Master's degree in “Analysis and Management of Development Projects” and “Euro Projects Design and Management”, and a BA degree in “International Political Science”. She is a professional coach and holds several postgraduate certificates in different areas including “European Union Law and Policy on Immigration and Asylum”. Manoela's experience in the design, management and monitoring of development programmes with the Italian Government and international organizations made her the right choice to lead the programme “Engage the Albanian Diaspora to the Social and Economic development of Albania.” She has directly contributed to the achievements of this programme, which showcased the great potential of the diaspora for Albania's social and economic development and future EU integration.

Manoela believes that most of the activities implemented under this programme could be replicated and amplified, including the transfer of know – how on territory development, mapping and profiling of the Albanian diaspora, enhancement of innovative tools, such as Connect Albania, to engage the Albanian diaspora as development agents, strengthening of the role of Albanian diaspora associations through tangible local projects to improve agriculture, tourism and agrotourism with a direct impact on the local communities, as well as engaging the Albanian diaspora in the EU integration process of the home country through a Fellowship Scheme.

“Albania and the United Nations should embrace the necessity and the challenge of enabling, engaging and empowering the Albanian diaspora and boost the contribution of the diaspora members to the home country development.”

PARTNERITET PËR ANGAZHIMIN E DIASPORËS NË ZHVILLIMIN SOCIAL DHE EKONOMIK TË SHQIPËRISË

Komponenti i parë i programit u përqendrua në mbështetjen e qeverisë shqiptare për të zbatuar një qasje gjithëpërfshirëse në angazhimin e diasporës për zhvillim të qëndrueshëm, në përputhje me kuadrin e përgjithshëm të politikave.

Programi i IOM-it për Diasporën ka mbështetur vazhdimisht me ekspertizë teknike, trajnime, burime njerëzore, zgjidhje teknologjike dhe ka bashkëpunuar në partneritet me institucionet e angazhimit të diasporës, si Ministri i Shtetit për Diasporën, Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme, Agjencia Kombëtare e Diasporës, Fondi Kombëtar për Diasporën, Qendra e Botimeve të Diasporës, Qendra për Kërkime Arbëreshe; Dhoma e Biznesit të Diasporës Shqiptare, si dhe ambasada e Shqipërisë në Romë dhe konsullatat e përgjithshme të Shqipërisë në Bari dhe Milano.

Përmes Skemës së angazhimit të ekspertëve për përafrimin me BE-në, e koordinuar nga ushtë me Zyrën e Kryenegociatorit, programi ka kontribuar në procesin e anëtarësimit në BE. Ajo ka mbështetur gjithashtu zbatimin e Strategjisë Kombëtare të Diasporës shqiptare dhe Planit të Veprimit 2021-2025 përmes institucioneve përkatëse, si Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Ministria e Drejtësisë, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, Ministria e Kulturës, Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme, Ministria e Drejtësisë dhe Banka e Shqipërisë.

Në nivel lokal, Programi i IOM-it për Diasporën ka kontribuar dhe bashkëpunuar me institucionet e qeverisjes vendore të Tiranës, Durrësit, Kavajës, Rrogozhinës, Përmetit, Këlcyrës, Butrintit, Vlorës, Gjirokastërës, Lezhës, Shkodrës, Vaut të Dejës, Elbasanit, Fierit dhe Cërrikut.

Pas përfundimit të fazës së parë, Programi i Diasporës do të kërkojë angazhim dhe bashkëpunim thelbësor të mëtejshëm nga të gjithë aktorët përkatës qeveritarë, në mënyrë që disa nga praktikat më të mira të programit të zbatohen më tej, për të vazhduar rritjen e rolit të diasporës shqiptare në mbarë botën në zhvillimin shoqëror, kulturor dhe ekonomik të vendit.

PARTNERING FOR DIASPORA ENGAGEMENT TO THE SOCIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT OF ALBANIA

The first component of the programme focused in supporting the Government of Albania to adopt a comprehensive approach on the diaspora engagement for sustainable development, in line with the overall policy framework.

The IOM Diaspora Programme has provided continuous support with technical expertise, training, resources, technology solutions, in partnership with the institutions involved in the Diaspora engagement such as the State Minister for Diaspora, Ministry for Europe and Foreign Affairs; National Agency of Diaspora, National Fund for Diaspora, the Diaspora Publishing Center, Centre for Arbëresh Research, the Albanian Diaspora Business Chamber, and the Albanian Embassy in Rome and Albanian General Consulates in Bari and Milan.

Through the EU integration expert engagement scheme, in close coordination with the Office of the Chief Negotiator, the programme has contributed to the EU accession process. It also supported the implementation of the Albanian National Diaspora Strategy and Action Plan 2021-2025 through the Ministry of Finance and Economy, Ministry of Tourism and Environment, Ministry of Justice, Ministry of Education, Sports and Youth. Ministry of Culture; Ministry for Europe and Foreign Affairs, Ministry of Justice and the Bank of Albania.

On a local level, the IOM Diaspora Programme has been contributing and collaborating with the local government institutions of Tirana, Durrës, Kavaja, Rrogozhina, Përmet, Kelcyra, Butrint, Vlora, Gjirokastra, Lezha, Shkodra, Vau i Dejes, Elbasan, Fier and Cerrik.

Olta Xhaçka

“Thesari i fshehur në gjysmën tjetër të Shqipërisë”
“The hidden treasure in the other half of Albania”

Migracioni nuk është kurrë një zgjedhje e lehtë. Largimi nga njerëzit dhe vendi ka gjithmonë një çmim “të dhimbshëm”. Për Shqipërinë, ky çmim është pasja e gjysmës së fëmijëve shqiptarë jashtë vendit. Olta Xhaçka është një prej tyre.

Ajo u largua nga vendi kur ishte shumë e re, për të ndjekur karrierën akademike, por mbeti gjithmonë e lidhur me rrënjet e saj. Olta gjithmonë ka besuar në potencialin për zhvillim të migrantëve dhe të diasporës. Për një vend të vogël si Shqipëria, ku gati një e treta e popullsisë ka emigruar, diaspora është një pasuri e çmuar njerëzore, “thesar i fshehur social, ekonomik dhe kulturor”, me potencial të konsiderueshëm dhe dinamik.

“Diaspora e sotme nuk mund të lexohet në mënyrë të reduktuar, si një burim i konsiderueshëm i dërgesave, por, mbi të gjitha, si një mjet i fuqishëm, që gjeneron, krahas kontributave financiare, përvojë dhe kulturë bashkëkohore, njohuri të përditësuara, ide dhe teknologji të fundit të fushës së tyre të ekspertizës. Mbi të gjitha, kjo paketë e pasur është e mbështjellë me dashurinë dhe lidhjen emocionale me vendin e tyre”

Karriera e Oltës si politikane e bën atë pjesë të qasjes sistematike të Qeverisë për t'u angazhuar me Diasporën, e konkretizuar në thirrjet e vazhdueshme drejtuar të rinjve të arsimuar dhe anëtarë të suksesshëm të diasporës për të punuar në një administratë të bazuar në merita. Për Olta Xhaçkën është e qartë se ky angazhim pasuron Shqipërinë dhe vetë diasporën, duke u kthyer në një mjrt kontributi të ndërsjellë.

Migration is never an easy option. Leaving people and places behind always comes at a painful price. For Albania, this price was having half of the Albanian children abroad. Olta Xhaçka is one of them.

She left the country at a very young age, in pursuit of her academic career and managed to always stay connected to her roots. Olta has always believed in the development potential of migrants and the diaspora. After all, for a small country like Albania, with almost one third of the population emigrating, the diaspora is a precious human asset, “a hidden social, economic and cultural treasure” with a significant and vibrant potential.

“The Diaspora today cannot be reduced to only a sizable source of remittances, as it is first and foremost a powerful machine that, along with financial contributions, generates contemporary experience and culture, updated knowledge, ideas and state-of-the-art technology and connections in their field of expertise. Above all, this rich package is wrapped with their love and emotional bond with their country.”

Olta's career as a politician makes her part of the systematic approach of the Government to engage with the diaspora, as reflected in the constant calls for young educated and successful members of the diaspora to work in a merit-based administration.

For Olta Xhaçka it is clear that such engagement is enriching both for Albania and the diaspora, a tool that is mutually contributing.

Pandeli Majko

“Diaspora, një punë e suksesshme në grup”
“Diaspora - a successful teamwork”

Ministri i Shtetit për Diasporën, Pandeli Majko, ishte partneri kryesor institucional i Programit të IOM-it për Diasporën, në një fazë shumë të hershme, kur i gjithë ekipi përbëhej nga 4 persona. Vite më vonë, ai ende beson se puna në grup ka qenë çelësi i suksesit të kësaj iniciative të jashtëzakonshme, frymëzuese dhe të fryshtme!

I lindur në vitin 1967, Majko ka qenë dy herë kryeministër i Shqipërisë. Kur u emërua për herë të parë, në vitin 1998, ishte vetëm 30 vjeç dhe u bë kryeministri më i ri në historinë e Shqipërisë. Ai mori pjesë edhe në Komisionin Parlamentar të ngarkuar me detyrën e hartimit të kushtetutës së re të Shqipërisë. Pandeli Majko u emërua Ministër i Shtetit pér Diasporën në vitin 2017.

I bindur pér rëndësinë e diasporës, Pandeli Majko e konsideron themelimin e institucioneve të lidhura me të si dëshmi e qartë e ndikimit të saj në zhvillimin social dhe ekonomik të Shqipërisë.

“Puna me Diasporën do të vazhdojë, sepse është një punë e bazuar në strategji, struktura të miratuarë dhe, më e rëndësishmja, në legislacion. Marrëdhënia mes shtetit të Shqipërisë dhe diasporës nuk është më vetëm çështje vullneti të mirë, por detyrimesh ligjore”.

Ai, gjithashtu, deklroi se elementi më i rëndësishëm është ndryshimi i Kodit Zgjedhor të Republikës së Shqipërisë! Ai beson se shumë shpejt Diaspora shqiptare do të ketë të drejtën e votës, kështu që marrëdhënia mes Shqipërisë dhe diasporës nuk do të jetë më ajo mes një shteti dhe një organizate, por midis votuesve dhe qeverisë së tyre, që kanë shansin dhe fuqinë t'u shprehin mendimet e tyre politikëbërësve dhe të janë pjesë e procesit të vendimmarrjes.

The Minister of State for the Diaspora, Pandeli Majko, was the main institutional partner very early in the IOM Diaspora Programme, when there were only four people in the team. Years later, he still retains that teamwork was key to the success of this amazing, inspiring, and fruitful undertaking!

Born in 1967, Majko held twice the office of the Prime Minister of Albania. When he was first appointed in 1998, he was only 30 years old and was the youngest Prime Minister in the history of Albania. He was member of the parliamentary committee responsible for drafting the new Constitution of Albania. In 2017, he was appointed as the State Minister for the Diaspora.

Strongly convinced of the importance of the diaspora, e Majko considers the establishment the relevant institutions as clear evidence of its impact on the Albanian social and economic development.

“The work with diaspora will continue because it is based on adopted strategies, structures, and, most importantly, on law. The relationship between the the Albanian State and the diaspora is no longer just a matter of goodwill, but of legal obligations.”

He also stated that amending the Electoral Code of the Republic of Albania is key. He believes that very soon the Albanian diaspora will have the right to vote. Consequently, their relationship with Albania will not be one between a State and an organization, but that between a Government and its voters, who have the opportunity and power to voice their opinions to the policymakers and be part of the decision-making process.

Elva Margariti

*“Potenciali i paeksploruar i të rinjve”
“The unexplored youth potential”*

E lindur dhe e rritur në një vend [Shqipëri] me një trashëgimi të jashtëzakonshme, e shkolluar në Firence, një nga kryeqytetet e trashëgimisë botërore, ajo u kthye në Shqipëri pas 16 vitesh, për të drejtuar një institucion, që ka në themel mbrojtjen dhe promovimin e pasurisë kulturore shqiptare. Prej profitit të saj, Elva Margariti është në thelb një “krijim” i diasporës shqiptare.

“Me kalimin e viteve kam mësuar se si mund të bashkohen këta komponentë: diaspora dhe trashëgimia. Një kombinim jetik për rigjallërimin e vetë Shqipërisë”.

Elva Margariti, Ministria e Kulturës së Shqipërisë, e kuption se sa ndikim të rendësishëm social dhe ekonomik mund të ketë trashëgimia kulturore te komunitetet lokale dhe si mund të tërheqë vëmendjen e të rinje të arsimuar jashtë vendit. Ajo e konsideron diasporën përfaqësimin më të mirë të Shqipërisë jashtë vendit, ambasadorët që do të shërbejnë si urë lidhëse mes Shqipërisë dhe vendeve të tjera. Në fund të fundit, e gjithë kjo përkthehet në një zhvillim të qëndrueshëm ekonomik.

Kjo çon në një nga temat për të cilat Margariti është më e apasionuar: rikthimi i gjallërisë, jetës në zonat e thella, që kanë vuajtur nga largimet masive në dekadat e fundit dhe sensibilizimi përmbrrojtjen e trashëgimisë lokale.

Çfarë mund të ndihmojë? Padyshim: promovimi. Është një moment krenarie për çdo shqiptar, pavarësisht se ku jeton, të promovojë potentialin dhe trashëgiminë e vendit të tij. Dhe Shqipëria ka shumë për të treguar dhe dhënë!

Born and raised in Albania, a country with an extraordinary heritage, educated in Florence, one of the world's heritage capitals, she returned to Albania after 16 years to lead an institution that has the protection and promotion of the Albanian cultural heritage at its core. With her background, Elva Margariti is essentially a 'creation' of the Albanian diaspora.

“Over the years I have learnt how these components, the diaspora and the heritage, can be fused together in a combination that is instrumental to Albania's revitalisation itself”.

Elva Margariti, Albania's Minister of Culture, understands how cultural heritage can have a significant social and economic impact on local communities and how it could attract the attention of young people educated abroad. She considers the diaspora the best representation of Albania abroad, the ambassadors who serve as a bridge between Albania and other countries. Ultimately, all this translates into a sustainable economic development.

That leads to one of the issues Margariti is most passionate about: the revitalisation of remote areas that have suffered from large migration in the past decades, awareness raising over the need to protect local heritage.

What could help? Promotion, obviously. It is a moment of pride for every Albanian, regardless of where they live, to promote the potential and the heritage of their country. And Albania has so much to show and give!

ANGAZHIMI I KAPITALIT NJERËZOR NË TRANSFERIMIN E NJOHURIVE DHE AFTËSIVË

Programi i Diasporës ka mbështetur institucionet e qeverisë shqiptare, duke aplikuar skema të ndryshme të angazhimit të ekspertëve dhe duke vendosur burime njerëzore në dispozicion të proceseve të ndryshme strategjike për institucionet e angazhimit të diasporës, në përputhje me priorititetet e qeverisë shqiptare.

- Mbi 35 ekspertë vendas dhe ndërkontebtarë janë angazhuar në institucione të ndryshme në Itali dhe Shqipëri.
- 8 Persona Kontakti dhe 5 Anëtarë Teknik Bordi mbështetën Programin e Diasporës.
- 38 ekspertë të kualifikuar nga Italia, Belgjika, Britania e Madhe, Franca, Portugalia, Zvicra, ShBA-ja, Gjermania, Turqia, Kanadaja, Holanda, Austria dhe Luksemburgu kontribuan në procesin e integrimit të Shqipërisë në BE.
- 6 studiues dhe 13 studentë shqiptarë të Diasporës mbështetën zhvillimin territorial dhe turizmin përmes kërkimit: "Pesë fshatrat shqiptare" dhe udhëzimeve përkatëse për zhvillimin e monumenteve të kulturës dhe zonave përreth.
- 6 ekspertë ligjorë dhe në ekonomi janë angazhuar në Zyrën e Programit Connect Albania në mbështetje të Agjentëve të Zhvillimit dhe, nëpërmjet tyre, investitorëve të huaj dhe Diasporës shqiptare¹.

Suksesi i skemave të angazhimit të ekspertëve të diasporës zgjeroi këndvështrimin e qeverisë së Shqipërisë për rolin që mund të luajë diaspora në zhvillimin e vendit, si dhe rëndësinë e angazhimit njerëzor dhe profesional të anëtarëve të diasporës, si një faktor kyç përmirësimin e jetës në të.

ENGAGING HUMAN CAPITAL TO SUPPORT THE TRANSFER OF KNOW-HOW AND SKILLS

The Diaspora Programme has been supporting Albanian Government institutions by applying different Fellowship Schemes and deploying human resources to support different strategic processes for the diaspora engagement institutions, in line with Albanian Government priorities.

- Over 35 local and international experts engaged and seconded in various institutions in Italy and Albania;
- 8 Focal Points and 5 Technical Advisory Members supported the Diaspora Programme;
- 38 highly skilled Diaspora members from Italy, Belgium, UK, France, Portugal, Switzerland, USA, Germany, Turkey Canada, Netherlands, Austria and Luxembourg contributed to the integration process of Albania in the EU;
- 6 highly skilled researchers and 13 Albanian Diaspora students supported the territory development and tourism through research in the project on "Five Albanian Villages" and the related guidelines for the development of the cultural monuments and surrounding areas.
- 6 economic and legal experts have been engaged with the Connect Albania Program Office supporting the Development Agents and, through them, the foreign and Albanian diaspora investors.¹

The success of the fellowship schemes broadened the perspective of the Government of Albania on the role the Diaspora can play in the development of the country and on the importance of the human and professional engagement of the diaspora members as a key factor for improving life in their home country.

¹ Shihni faqen 72 Connect Albania

¹ Look page 72 "CONNECT ALBANIA"

Afërdite Shani

*“Gjuha e përbashkët e dashurisë për atdheun tonë”
“The shared language of love for our home country”*

E ardhur nga një vend i vogël, nuk ishte e lehtë për Afërditë Shanin të shfaqej dhe të dëgjohej në një vend kaq të madh si Italia. Megjithatë, ajo arriti të ngrivej mbi pengesat e shumta dhe të ketë sukses, jo vetëm në karrierën e saj profesionale, por edhe për t'u angazhuar në një proces delikat dhe të rëndësishëm: marrëdhëniet midis Shqipërisë dhe Bashkimit Evropian, përmes punës së saj si Menaxhere e Projekteve dhe Analiste në Marrëdhëniet Publike dhe Ndërkombëtare, në kuadër të programeve të Asistencës së Paraaderimit të BE-së për ministritë shqiptare. Afërdita investoi gjithë kohën dhe energjinë e saj në tema, si: përfshirja sociale, ekonomia dhe zhvillimi, promovimi i aktiviteteve të inteligjencës së politikave dhe qasjeve ndërkulturore. Ajo beson fuqimisht se rezultati më i madh i rolit të “Personave të Kontaktit”¹ është mundësimi i zgjidhjeve që nxitin angazhimin dhe dialogun me diasporën në të ardhmen. Pikërisht nga ky dialog, ata arritën të identifikonin pikëpamjet reale të të dyja palëve, duke informuar komunitetet e diasporës në Itali për sistemin aktual social dhe institucional në Shqipëri.

“Ne mund të kemi përjardhje dhe edukim të ndryshëm, por të gjithë flasim gjuhën e dashurisë për atdheun tonë!”

Ka një ndërgjegjësim që ndryshon në grupet e diasporës, ku studentët, profesionistët, gratë në biznes apo punonjësit socialë kanë tjetër perceptim lidhur me përshtatshmërinë e tyre për të kontribuar në Shqipëri nga njerëzit e biznesit. Ndërtimi i një “infrastrukturë të Diasporës”, ku të dyja palët mund të bashkëpunojnë më mirë në planin afatgjatë, ishte një rezultat thelbësor i rrugëtimit të këtij programi, pasi aty zuri fill një dialog që nxori në pah pikëpamje të ndryshme dhe shumë më tepër tema nga sa pritej. Kjo përvojë ishte frysmeuese për Afërditën dhe ajo është më shumë se kurrë e sigurt se shqiptarët që jetojnë jashtë kanë më shumë për të dhënë.

Coming from a small country was definitely not easy for Afërdite Shani when striving to prove herself and be heard in such a big country like Italy. Nevertheless, she managed to rise above the many obstacles and succeed, not only in her professional career, but managed to engage in a delicate and important process: the relations between Albania and the European Union through her work as Senior Project Manager and analyst in Public and International Relations within EU Pre-accession Assistance programmes for Albanian ministries. Afërdite invested all her time and energy in topics like social inclusion, economy and development, promotion of policy intelligence activities and cross-cultural approaches. She strongly believes that the greatest outcome of the role of the “Focal Points”² was to facilitate solutions that would foster future dialogue and engagement with the diaspora. This dialogue proved to be instrumental to the ability to identify the true point of views on both sides, informing the diaspora communities in Italy about the current social and institutional system in Albania.

“We might have different backgrounds and upbringing, but we all speak the language of love for our home country!”

There is varying awareness among diaspora groups, where students, professionals, businesswomen or social workers perceive their adequateness to contribute to Albania differently from business people. Building a “diaspora infrastructure”, where both parties can better collaborate in the long run, was an essential outcome in the journey of this programme as it started a dialogue that highlighted an array of views and many more topics than expected. This was an inspiring experience for Afërdite, who is convinced more than ever that Albanians leaving abroad have much more to give.

¹ Roli i Personave të Kontaktit është rritja e shkëmbimit të informacionit të Programit të Diasporës me diasporën shqiptare në Itali. .

² Focal Points role is intensification the information exchange of the Diaspora Programme with the Albanian Diaspora in Italy.

Brunilda Moçka

*“Një udhëtim i pafund”
“A never-ending journey”*

Ishte një udhëtim i gjatë nga Shqipëria në Pescara, për një të re si Brunilda Moçka, në vitin 1999, por udhëtimi përpëra do të ishte shumë më i gjatë dhe emocionues se ai që la pas! Qyteti i Gabriele D'Annunzio-s, një nga poetët e famshëm italianë, u bë shpejt shtëpia e dytë e Brunildës. Më vonë, ajo do të bënte gati sërisht valixhen dhe do të nisej për një aventurë të re, kësaj here, në qytetin mistik të Romës! Rritja midis dy vendeve të ndryshme e ka ndihmuar Brunildën të zhvillojë një mendësi që përshtatet, që është elastike, e hapur dhe synon rezultatet. Ajo ka qenë gjithmonë e etur për të ndarë talentet dhe burimet e saj me të tjerët. Kjo është arsyja pse ajo bashkëpunon me komunitete dhe organizata të ndryshme në mbarë botën.

Brunilda është e mahnitur nga arritjet e Programit të Diasporës, që përfshijnë mes të tjera shxhakut e anëtarëve të diasporës për të qenë më aktivë në zhvillimin e Shqipërisë, nxjerrjen në pah të vlerës dhe potentialit të madh të diasporës shqiptare dhe lehtësimin e investimeve direkte përmes Connect Albania, një mekanizëm novator përritjen e investimeve përmes një platforme në internet. Diaspora është një pasuri dhe historia mbarëbotërore ka treguar se, e angazhuar plotësisht në zhvillimin e vendit të originës, ajo mund të influencojë në një zhvillim të konsiderueshëm. Brunilda shpreson që, sidomos, brezat e rinj të janë më të lidhur me atdheun. Diaspora shqiptare ka kapacitete dhe burime të shumëfishta dhe rrugëtimi përpëra secilës prej tyre është drejt rrënjeve.

“Ajo pikë që na bën të ndryshëm është, gjithashtu, burimi i fuqisë sonë, i zërit tonë unik dhe i mënyrës së pakrahasueshme si e shohim botën!”

Historia e migrimit të Brunildës ishte pjesë e ekspozitës “Capturing Voices of Migrants in Cities”, në Forumin Urban Botëror, në Abu Dhabi, në vitin 2020. Duke u dhënë migrantëve një fytyrë dhe një zë, kjo ekspozitë pati si mision uljen e ksenofobisë, duke prezantuar historitë e tyre personale dhe duke theksuar rolin që luajnë aktorët dhe vendimmarrësit lokalë për kohezionin dhe përfshirjen sociale.

It was a long trip from Albania to Pescara for young Brunilda Moçka in 1999, but the journey ahead would be far longer and exciting than the one she left behind! The city of Gabriele D'Annunzio, one of the famous Italian poets, quickly became Brunilda's second home. Later she would again pack her suitcase and leave for a new adventure, this time in the eternal city of Rome! Growing between two different countries has helped Brunilda develop a versatile, flexible, open-minded and result-oriented mindset. She has always been eager to share her talents and resources with others, that's why she cooperates with different communities and organizations worldwide. Brunilda is amazed by the achievements of the Diaspora Programme, inter alia, encouraging diaspora members to be more active in Albania's development, highlighting the value and great potential of the Albanian Diaspora, and facilitating direct investments through Connect Albania, an innovative online investment-boosting mechanism.

The diaspora is an asset and history has shown that, when fully engaged in the development of the home country, it is able to substantially influence growth. Brunilda hopes that new generations in particular will be more connected to their home country. The Albanian diaspora has a plethora of capacities and resources and the road ahead for all of them is towards their roots.

'That which makes us different is also the source of our strength, our unique voice and distinctive view of the world!'

Brunilda's migration story was part of the exhibition, “Capturing Voices of Migrants in Cities”, in the 2020 World Urban Forum in Abu Dhabi. In a mission to reduce xenophobia, the exhibition gave migrants a face and a voice, introducing their personal stories and underlining the role local actors and decision-makers play in social cohesion and inclusion.

Besmir Rrjolli

*"Misioni i përjetshëm i sfidës së kufijve"
"A Lifelong mission of defying borders"*

Sa herë që flasim për migracionin dhe Diasporën, ka një fjalë kyçë që shfaqet përherë: Kufijtë! Kufijtë fizikë, hapësinorë apo kulturorë janë muret e dukshme apo të padukshme, që duhen shembur për t'u bashkuar si një. Jeta e Besmir Rrjollit është, me siguri, një jetë frymëzuese. Themelues i Shoqatës shqiptaro-italiane "Dora e Pajtimit" dhe President i nivelit të dytë i shoqatës "Citta Mondo", Rrjolli ka mbi 12 vjet që është aktiv në sektorin jofitimprurës, si në Itali, ashtu edhe në Shqipëri. E gjithë kjo përvojë përforcoi besimin e tij se bashkëzhvillimi është çelësi për të forcuar lidhjet ekonomike, kulturore dhe sociale midis Italisë dhe Shqipërisë.

Nëse mjetet financiare bashkohen me lidhjet e forta emocionale me vendin e origjinës, rezultati është një kombinim i fryshtë, falë të cilit mund të arrihet potenciali i plotë për zhvillimin ekonomik dhe social të Shqipërisë.

"Kufijtë ekonomikë dhe socialë duhen kapërcyer, për të arritur potencialin tonë të plotë!"

Përvoja e Rrjollit në bashkëpunimin ndërkombëtar dhe, veçanërisht, në Programin e IOM-it për Diasporën i dha mundësi të identifikonte dhe angazhonte një sërë aktorësh strategikë, që kontribuan në arritjen e objektivave të programit. Njohja e nevojave dhe e profileve të Diasporës shqiptare, si dhe pasja e një rrjeti të gjerë kontaktesh, i ka dhënë atij mundësinë për të arritur dhe mundësuar lehtësisht dialogun me Diasporën.

Është ky dialog që lagon kufijtë dhe ndërton urat midis diasporës shqiptare dhe vendit të origjinës.

Whenever we talk about migration and the diaspora, there is always one recurring key word: Borders!

Physical, spatial or cultural borders are those visible or invisible walls that have to be torn down for us to come together as one. Besmir Rrjolli's life unquestionably inspiring. Founder of the Italian-Albanian association, "Dora e Pajtimit" (Hand of Reconciliation) and President of the second level of the association "Citta Mondo". Rrjolli has been active in the non-profit sector both in Italy and Albania for over 12 years. All this experience just reinforced his belief that co-development is the key to strengthen the economic, cultural and social ties between Italy and Albania.

If combined, financial means and strong emotional ties with the home country, it turn out a fruitful combination thanks to which full potential can be achieved in terms of economic and social development of Albania.

'Economic and social borders have to be overcome, in order to reach our full potential.'

Rrjolli's experience in international cooperation and particularly in the IOM Diaspora Programme, allowed him to identify and engage a host of strategic stakeholders who contributed to goals of the programme. With a strong knowledge of the needs and profiles of the Albanian diaspora, and a large network, he was able to easily reach out and facilitate the dialogue with the diaspora.

It is due to this dialogue that borders vanish and bridges are built between the Albanian diaspora and its home country.

Osjon Osja

*“Harta e vendit ku përkasim”
“A map of where we belong”*

Vendndodhja është me të vërtetë kyçe në gjithçka, dhe migrantët e dinë shumë mirë këtë. Por, sa prej nesh e dinë realisht se ku ndodhet pjesa tjetër e Shqipërisë? Hartëzimi i vendeve të banuara nga komunitetet shqiptare ishte një përpjekje sfiduese dhe, gjithashtu, ambicioze. Kjo është arsyaja pse Osjon Osja ndihet krenar që është angazhuar në Hartëzimin dhe Profilizimin e Diasporës shqiptare në Itali. Me ndihmën e një ekipe ekspertësh, Osjoni arriti të intervistonte dhe të profilizonte pjesëtarët e diasporës shqiptare në rajonin e Piemontes.

Ai pati mundësi të identifikonte drejtpërdrejt potencialin e madh, të pashfrytëzuar plotësisht të diasporës, për zhvillimin e Shqipërisë, një potencial që nuk u mor parasysh për brezin e parë të migrantëve shqiptarë. Për fat të mirë, Osjoni sheh një përbysje të prirjes gjatë viteve të fundit nga brezat e dytë, të cilët janë të prirur të punojnë me vendin e tyre të origjinës.

“Mendoj se të lindurit apo të shkolluarit jashtë vendit janë shumë të rëndësishëm për zhvillimin ekonomik dhe social të atdheut. Shqipëria është bërë shumë tèrheqëse për gjeneratat e dyta, kryesisht në aspektin turistik, ndaj, përmendimin tim, pjesa më e madhe e përpjekjeve tona duhet të orientohen për ta bërë Shqipërinë tèrheqëse nga pikëpamja e zhvillimit të biznesit”.

Osjon Osja ka punuar dy vitet e fundit për Agjencinë e Investimeve të Eksportit dhe Turizmit në Piemonte, një kompani private në pronësi të disa organeve institucionale, qëllimi i së cilës është promovimi i kompanive të rajonit të Piemontes jashtë vendit. Me përvojë në menaxhimin e eksportit dhe marketingut në kompani të ndryshme, Osjoni zotëron një diplomë universitarë të nivelit të parë në Administrim Biznesi dhe një diplomë Master në Shkenca Ekonomike. Ai, gjithashtu, ka punuar në promovimin e trashëgimisë kulturore shqiptare në Piemonte së bashku me një shoqate lokale joftimprurëse shqiptare.

Location is indeed key in everything, and migrants are well aware of that. But, how many of us do actually know where does the rest of Albanians live? Mapping out the places inhabited by Albanian communities was both a challenging and ambitious endeavor. That's why Osjon Osja feels proud to have been engaged with the Mapping and Profiling of Albanian Diaspora in Italy. With the help of a team of experts, Osjon managed to interview and profile the members of the Albanian diaspora in the Piedmont Region.

He was able to identify first hand the huge unleashed development potential of the Albanian diaspora for the country, a potential not even considered in the first generation of Albanian migrants. Luckily, Osjon sees a revere in the trend over the last years from second generations who are keen to work with their country of origin.

“I think that those born or educated abroad are instrumental for the economic and social development of the country. Albania has become very attractive for the second generations, mainly in terms of tourism, so I think most of our efforts should be put in making Albania attractive also from the business development perspective.”

Osjon Osja has been working in the last couple of years for a Piedmont-based Agency for Investment in Export and Tourism, a privately-owned company by several institutional bodies, whose goal is to promote the Piedmont Region companies abroad. Experienced in export and marketing management working for different companies, Osjon has a Bachelor's degree in Business Administration and a Master degree in Economic Sciences. He has also worked for the promotion of the Albanian cultural heritage in Piedmont with a local non-profit Albanian association.

Alessandro Cuccia

“Të mendosh me zemër”
“Think with your heart”

Disa e lanë vendin vite apo dekada më parë. Disa kanë lindur jashtë vendit, por nuk i harruan kurrë rrënjet e tyre dhe nga erdhën. Komuniteti arbëresh është dëshmia e gjallë e rëndësise së ruajtjes së identitetit me krenari, edhe në rrethanat më të vështira.

Të ndihmosh dy kultura të ndryshme të kuptojnë njëra-tjetrën, nuk është një detyrë e lehtë, dhe Alessandro Cuccia e di shumë mirë këtë! Por kjo nuk e ndaloj kurrë që të punonte për më shumë se dhjetë vjet në qendra të shumta pritjeje për migrantë të moshave të ndryshme. Për këtë punë duhet një grup aftësish të veçanta empatie dhe ai kishte atë që duhej për t'u bërë një nga Ndërmjetësuesit më të mirë Ndërkulturorë atje.

Por, dija nuk e përbush qëllimin, nëse nuk ndahet, kështu që Alessandro krijoi mësimet e tij për aksiomat e komunikimit italian, komunikimit efektiv dhe jofunksional, dëgjimit aktiv dhe empatik dhe mënyrat e komunikimit verbal me migrantët.

Alessandro solli në vëmendjen e komunitetit të tij arbëresh faktin e të qenit pjesë e një programi kaq të rëndësishëm dhe u mirëprit për të luajtur një rol në përmirësimin e atdheut të të parëve të tyre.

Ja pse angazhimi i diasporës në programe është më i rëndësishëm se kurrë, jo vetëm sepse mbart një ringjallje të ndjenjës patriotike, por edhe një ndjenjë magjike afërsie, e cila mundëson instinktet kulturore, shkencore dhe ekonomike, që janë jetike për një vend si Shqipëria.

“Sinqerisht, shpresoj se ky është vetëm fillimi i një rruge më të gjatë dhe më të frytshme të përfshirjes, vëmendjes dhe bashkëpunimit midis njërzëve të së njëjtës kombësi, të ndarë në kohë dhe hapësirë, por të lidhur ende nga një ndjenjë e pandashme vëllazerie”.

Some left the country years or decades ago. Some were born abroad, but never forgot their roots and where they came from. The Arbëresh community is the living proof of the importance of preserving identity with pride, even in the hardest circumstances.

Helping two different cultures understand each other is far from an easy task, and Alessandro Cuccia knows this very well. But this never stopped him from working for more than ten years at multiple reception centres for adult and young migrants. There's a very specific set of empathy needed for this job, and he had what it took to become one of the best Intercultural Mediators out there.

But knowledge does not serve its purpose if it is not shared, so Alessandro designed his own lessons for Italian communication axioms, effective and dysfunctional communication, active and empathetic listening, and modes of verbal communication with migrants.

Alessandro brought to the attention of his Arbëresh community how important it was to be part of this programme and was welcome by the community to play a role in improvement of the land of their ancestors.

That's why the engagement in programmes of the diaspora is more important than ever, not only because it carries a revival of the patriotic sentiment, but also a magic sense of closeness that enables the cultural, scientific and economic instincts that are vital for a country like Albania.

“I sincerely hope that this is only the beginning of a longer and more fruitful path of involvement, attention and cooperation between members of the same nationality divided by time and space, yet connected by an inherent feeling of brotherhood.”

Edita Fino

*“Qielli është (nuk është) kufiri ”
“The sky is (not) the limit”*

Ne dëgjojmë çdo ditë më shumë për gratë e forta dhe të pavarura, që sjellin ndryshim në shoqëri. Ato janë energjike, të pandalshme dhe të apasionuara për ta bërë këtë botë një vend më të mirë.

Epo, Edita Fino është pikërisht kështu... dhe më shumë!

Si një eksperte në fushën kërkimore dhe profesoreshë ndihmëse në Universitetin e Bolonjës, që nga viti 2017, Edita mori doktoraturën e saj në Shkenca Psikologjike nga i njëjti Universitet, në vitin 2014. Ajo është anëtare e certifikuar e Programit Global të Traumës në Shkollën Mjekësore të Harvardit, ka kryer studime pasuniversitare për Paqen dhe Zgjidhjen e Konflikteve në Universitetin e Bazelit, Zvicër dhe është aktualisht konsulente në Programin e IOM-it për Diasporën. Puna e saj, e fokusuar kryesisht në proceset sociale, afektive dhe njoħe, të lidhura me stresin, traumën, barrën e sēmundjes dhe sjelljen kujdestare, e ka pasuruar atë me përvojë. Ajo studion këto aspekte në grupet veçanërisht vulnerabёl, si refugjatët dhe migrantët, grupet profesionale, si punonjësit e kujdesit shëndetësor dhe njerëzit që vuajnë nga sēmundje kronike. Ndërsa kryen punën e saj të përditshme, ajo përpinqet të mendojë përtëj: “Çfarë mund të bëjë ajo për vendin e saj, duke vënë në dispozicion përvojën e saj? Çfarë ka për t'i ofruar Diaspora Atdheut?” Edita beson se komunitetet e Diasporës përbëjnë një kapital social të paçmuar, që bazohet në pikat e forta të Diasporës për sa i përket përvojës, njoħurive dhe aftësive të nivelit të lartë profesional dhe ndërkulturor.

“Është koha të ndryshojmë mesazhin për komunitetet e emigrantëve, nga grupe të cenueshme në agjentë strategjikë të zhvillimit, si përvendet pritëse, ashtu edhe ato të origjinës.”

Të jesh pjesë e një programi që shfrytëzon potencialin e diasporës dhe nxit zhvillimin e Shqipërisë është për Editën një situatë nga e cila fitojnë të gjithë në nivel profesional dhe emocional.

We hear every day about strong, independent women making a change in the society. They are fierce, unstoppable and passionate about making this world a better place.

Well, Edita Fino is just that... and more!

As a fellow Research and Adjunct Professor at the University of Bologna since 2017, Edita received her PhD in Psychological Sciences from the same University in 2014. She has been a certified fellow of Harvard Medical School Global Trauma Program, a post-graduate fellow in studies of Peace and Conflict Resolution at University of Basel, Switzerland and currently a Consultant under IOM Diaspora Programme. Her work, with main focus on social, affective and cognitive processes related with stress, trauma, burden of disease and caretaking behavior, has enriched her with experience. She studies these aspects in particularly vulnerable population groups like refugees and migrants, professional groups like healthcare workers and people suffering from chronic diseases. While performing her everyday job, she tries to think beyond what she does: “How can she use her experience to benefit her country? What does the diaspora have to offer the home country?” Edita believes that diaspora communities are an invaluable social capital that builds on its inherent strengths in terms of experience, know-how and high professional level, and intercultural skills.

‘It is time to change the narrative of migrant communities from vulnerable groups to strategic agents of development for both their host and home countries.’

To be part of a programme that harnesses the potential of the diaspora and boosts the development of Albania is for Edita a win-win situation at a professional and emotional level.

Ledion Zotaj

*“Lidhjet që duhet të forcjmë”
“The bonds we need to strengthen”*

Nëse ka një gjë që di Ledion Zotaj, është rezultati i një bashkëpunimi të madh mes sektorit publik dhe atij privat. Formimi i tij në ekonomi është i fokusuar pikërisht në makroekonomi dhe politika publike. Si pjesë e Skemës së angazhimit të eksperëtive në Programin e IOM-it për Diasporën, ai ishte i angazhuar në diplomacinë ekonomike dhe aktivitete të lidhura me Diasporën, duke mbështetur Konsullatën e Përgjithshme Shqiptare në Milano.

Duke qenë i angazhuar në punën e përditshme në këtë Konsullatë, ai pati mundësinë të angazhohej plotësisht në çështjet e Diasporës. Ledioni luajti një rol shumë aktiv në Programin e Diasporës, duke dhënë kontributin e tij për të ndërtuar ura të reja bashkëpunimi me institucionet dhe mijedisin e biznesit shqiptar. Ai u angazhua veçanërisht gjatë krijimit të Connect Albania, një mekanizëm për nxitjen e investimeve.

“Përfshirja në aktivitetet e programit të disa profesionistëve shqiptarë, që jetojnë jashtë vendit, është një dëshmi e rëndësishme e interesit në rritje tek anëtarët e Diasporës, për të ndërtuar marrëdhënie reciproke të dobishme me vendin e tyre”.

Ledioni ka dhënë një kontribut të çmuar në ndërgjegjësimin e Diasporës shqiptare dhe jo vetëm, për mundësitë që ofron Shqipëria në drejtim të investimeve apo bashkëpunimit profesional. Diaspora shqiptare ka mbajtur lidhje të forta me vendin e originës dhe ai shpreson që kjo marrëdhënie të ruhet dhe forcohet gjatë viteve që vijnë. Shkëmbimi i përvojave dhe i praktikave më të mira, të mundësuar nga Programi i Diasporës, mund të bëhet një kanal i rëndësishëm për anëtarët e Diasporës, për të shprehur potencialin e tyre, një aspekt vendimtar në zhvillimin ekonomik të vendit, në të ardhmen e afërt.

If there is one thing Ledion Zotaj knows, that is the outcome of a great collaboration between the public and the private sector. His background in economics is focused precisely on macroeconomics and public policy. Under the Fellowship Scheme of the IOM Diaspora Programme, he was engaged in economic diplomacy and diaspora-related activities supporting the Albanian General Consulate in Milan.

While working daily at the Albanian General Consulate in Milan, he had the opportunity fully engage with diaspora-related issues. He played a very active role in the Diaspora Programme, contributing to the building of new bridges of cooperation with the Albanian institutions and business environment. He was especially involved during the establishment of Connect Albania, the investment boosting mechanism.

“The involvement in the programme activities of several Albanian professionals living abroad is an important evidence of the growing interest among the diaspora members in building mutually beneficial relationships with their home country.”

Ledion gave a valuable contribution in raising awareness among Albanian Diaspora members, and not only, on the opportunities that Albania offers in terms of investments or professional collaboration. The Albanian Diaspora has maintained strong ties with the country of origin, and his hope is for this relationship to be maintained and strengthened for the years to come. The exchange of experience and best practices enabled under the Diaspora Programme could become an important channel for the diaspora members to release their potential, a crucial aspect of the country's economic development in the immediate future.

Adriana Kocaqi

*“Hap pas hapi”
“One step at a time”*

Disa njerëz i gjejnë pasionet e tyre gjatë rrugës dhe disa kanë një ide shumë të quartë se çfarë duan të bëjnë dhe si të arrijnë atje që nga fillimi.

Kjo e fundit është padyshim rasti i Adriana Kocaqit, teza e së cilës, gjatë studimeve të saj të avancuara ekonomike, në La Sapienza të Romës, ishte pikërisht “Konkurrueshmëria kombëtare e Shqipërisë”.

Pas diplomimit në La Sapienza, Adriana vendosi të qëndrojë në Itali dhe t'i bashkohet Programit të Diasporës, si pjesë e Skemës së angazhimit të ekspertëve në Konsullatën e Përgjithshme Shqiptare në Bari. Çfarë rrugëtimi ishte!

Duke qenë një nga të paktat organizata që angazhon Diasporën për të kontribuar në zhvillimin ekonomik dhe social të Shqipërisë, për Adrianën ishte mundësia më e mirë për t'iu dhenë zë sfidave të diasporës dhe dëshmi e dëshirës së tyre për të kontribuar në vendlindje.

“Një program unik si ky, padyshim, që tërroqi vëmendjen për potencialin e jashtëzakonshëm dhe rolin vendimtar që ka diaspora për zhvillimin e Shqipërisë. Një rol që do të jetë më i dukshëm dhe i pranishëm pas disa vitesh, falë lidhjeve dhe ndjenjës së përkatësisë, që po krijon brenda komunitetit shqiptar jashtë vendit”.

Cila mund të jetë lidhja midis sfidave me të cilat përballet Shqipëria dhe atyre me të cilat përballet e gjithë bota tani? Për Adrianën, e njëjtë sfidë është fuqizimi i grave, një kauzë për të cilën ajo është shumë e interesuar të punojë dhe të japë kontributin e saj. Kjo është një botë e re ku po jetojmë, më e larmishme, shumëngjyrëshe dhe e ndërlidhur. Dhe Adriana Kocaqi është gati të lërë gjurmë për ta bërë atë një vend më të mirë për komunitetin shqiptar, të cilit i përket në Itali, si dhe komunitetin e saj të atdheut, që nuk e la kurrë pas.

Some people find their passions along the way, and others are very clear at the outset about what they want to do and how to get there.

The latter is definitely the case with Adriana Kocaqi, whose thesis during her Advanced Economics studies at La Sapienza, Rome, was “National Competitiveness of Albania”.

Upon graduating from La Sapienza, Adriana decided to stay in Italy and join the IOM Diaspora Programme as a Fellow at the Albanian General Consulate in Bari. And what a journey it was! Being one of the few organizations that engages the diaspora to contribute to the economic and social development of Albania, for Adriana it was the best opportunity to give a voice to the interests and the challenges of the diaspora and witness their willingness and desire to contribute for their home country.

“A unique programme like this definitely steered the focus on the amazing potential and instrumental role of the diaspora in the development of Albania. A role that will be more visible and present after a few years, thanks to the connections and the sense of belonging it is creating within the Albanian community abroad.”

What is the linking piece between the challenges Albania is dealing with and the ones the whole world is facing right now? For Adriana the common challenge is women empowerment, a cause very close to her heart for which she works and contributes. This is a new world we are living in, more diverse, colorful and connected. And Adriana Kocaqi is ready to leave her footprint in making it a better place for her Albanian community in Italy, and the community in her home country she never left behind.

Gjergji Kajana

*“Fuqia e fjalëve”
“The power of words”*

Jeta e Gjergji Kajanës ka qenë gjithmonë e panjohura!

Ai nuk e dinte se çfarë e priste, kur u transferua në Itali, në vitin 2001. Nuk e dinte se cila do të ishte rruga e tij pas diplomimit në Universitetin La Sapienza, në Romë. Një gjë është e sigurt, ai kurrë nuk e kishte imaginuar se do të bëhej shkrimtar dhe gazetar në mediat të rëndësishme të shkruara në Shqipëri dhe diasporës shqiptare në Itali.

Por, në këtë hapësirë të gjerë të së panjohurës, ai, gjithmonë, ia doli të mbahej te spiranca e tij: fjalët! Fjalët ishin forca e tij, superfuqja e tij. Gjergji zbuloi se si fjalët mund të shërojnë, mund të ndërtojnë ura midis vendeve dhe kulturave, dhe i përdori gjithmonë për të ndihmuar në çështjet dhe potencialin e komunitetit të Diasporës.

Në periudhën 2019 - 2021, Gjergji Kajana u përfshi në skemën e angazhimit të ekspertëve në Ambasadën Shqiptare në Romë, si pjesë e Programit të Diasporës. Kontributi i tij konsiston, kryesisht, në promovimin e Programit në Diasporën shqiptare në Itali. Ai, po ashtu, ka kontribuar në mbledhjen e të dhënave në fushën e drejtësisë, mjekësisë dhe psikologjisë, me qëllim që të kontribuojë në një angazhim më strategjik të pjesëtarëve të diasporës. Në vitin 2019 u regjistrua si përkthyes italisht-shqip në Dhomën e Tregtisë së Romës.

“Duke supozuar se potenciali real i diasporës shqiptare jashtë vendit është ende i paekspoloruar (sepse është ende i panjohur në masë), besoj se faktori më i rëndësishëm, që mund të ndryshojë për mirë qasjen e diasporës sonë, është perceptimi se gjërat po ndryshojnë pozitivisht në jetën sociale dhe ekonomike të Shqipërisë.”

Gjergji Kajana's life has always been about the unknown!

He did not know what to expect when moving to Italy in 2001. He had no idea of the path he would take after graduating from La Sapienza University in Rome. It is safe to say he never imagined he would be a writer and journalist for important written media in Albania and Albanian diaspora in Italy.

But, amidst the unknown, he always managed to hold on to his anchor: words! Words were his strength, his superpower. Gjergji discovered how words can heal, can build bridges between countries and cultures and he always used them to help with the issues and potential of the diaspora community.

Between 2019 and 2021, Gjergji Kajana was engaged in the Fellowship Scheme at the Albanian Embassy in Rome as part of the IOM Albania Diaspora Programme.

His contribution to the Fellowship Scheme consists mainly of promoting the programme among the Albanian Diaspora in Italy. He has also helped with collection of data on law, medicine and psychology, with the aim of contributing to a more strategic engagement of the diaspora members. In 2019, he registered as Italian-Albanian translator with the Rome Chamber of Commerce.

“Assuming that the real potential of Albanian Diaspora abroad is unexplored (because it is still largely unknown), I believe the most important factor that can change for better our diaspora's approach is the perception that things are positively changing in Albania's social and economic life.”

Adelajda Matuka

*“Një jetë mes brigjeve”
“A life between shores”*

Adelajda Matuka u lind në Vlorë. Mundësitë e saj për të ndjekur një studim doktorature jashtë vendit ishin shumë të vogla. Kjo është arsyaja pse kur ajo u largua për herë të parë në Itali, në vitin 2017, ishte për të një ëndërr e realizuar, që, së shpejti, do të shndërrohej në realitetin shumë sfidues të të jetuarit në një vend të huaj, larg rrënjenjë të saj.

E hutuar dhe e vetme, Adelajda e gjeti veten shumë herë gati të dorëzohej dhe të kthehej në Shqipëri. Kjo ndodhi, derisa ajo zbuloi se nuk ishte vërtet vetëm. Në fakt, ajo ishte larg të qenit vetëm, sepse Rajoni i Marche-s në Itali kishte një komunitet shumë të fortë shqiptar, që e mirëpriti dhe e bëri të përjetonte ndjenjën, ngrohtësinë dhe pranimin, aq të munguar të atdheut të saj. Ajo gjeti një qëllim të ri: të forconte perceptimin dhe rolin e komunitetit shqiptar në Itali, në mënyrë që ata të kenë ndikim jo vetëm në zonat ku ata jetojnë, por edhe në atdheun e tyre.

Kjo është arsyaja pse Adelajda Matuka iu bashkua Skemës së angazhimit të ekspertëve në Konsullatën e Përgjithshme Shqiptare në Bari, ku ka mbështetur krijimin e rrjetit, veçanërisht të fokusuar në mundësitë e investimeve përmes Connect Albania, ka marrë pjesë në eventet e organizuara nga shoqatat e Diasporës dhe ka ndihmuar Konsullatën në punën e përditshme.

“Edhe pse shqiptarët janë ndër komunitetet më të integruar në Itali, ka ende çështje shumë specifike dhe delicakte për t'u zgjidhur”.

Këto çështje janë promovimi i gjuhës shqipe ndër komunitetet shqiptare në Itali dhe njohja e të drejtave të pensionit për shqiptarët në Itali. Kur Adelajda Matuka po planifikonte të ardhmen e saj jashtë vendit, kishte vetëm dy synime: t'i bënte prindërit krenarë dhe të kontribuonte përvardin e saj. Sot, ajo i ka arritur këto synime në mënyrën më të mirë të mundshme.

Adelajda Matuka was born in Vlora. Her chances of pursuing a PhD studies abroad were very slim. That's why when she first left for Italy in 2017, it felt like a dream come true, a dream soon to turn into the very challenging reality of living in a foreign country, far away from her own roots. Confused and alone, Adelajda found herself many times on the edge, about to give up and go back to Albania. That was until she discovered that she wasn't really alone. Actually, she was far from being alone, because the Marche region in Italy had a very strong Albanian community that welcomed her and made her experience the feeling, warmth and acceptance of her own home country she had missed so much.

She found a new purpose: to strengthen the perception and role of the Albanian community in Italy, for them to have an impact not only on the areas where they lived, but also on their home country. That is why Adelajda Matuka joined the IOM Fellowship Scheme at the Albanian General Consulate in Bari, where she has supported the establishment of a network focused particularly on investment opportunities through Connect Albania, and participated in the events organized by the diaspora associations and assisted the consulate in its daily activity.

‘Although the Albanians are among the most integrated communities in Italy, there are still very specific and delicate issues to be addressed.’

These are the promotion of the Albanian language among the Albanian communities in Italy and the recognition of the pension rights for Albanians in Italy.

When planning her future abroad, Adelajda Matuka only had in mind two goals: to make her parents proud and contribute to her home country. Today, she has achieved these goals in the best possible way.

Ledion Pajo

*“Roli ynë në botë”
“Our role in the world”*

Ledion Pajo u largua nga Shqipëria kur ishte ende në shkollë të mesme, për të studiuar në Selanik të Greqisë. Vite më vonë, ai u transferua në Itali. Që në fillimet e tij në Itali, ai ishte shumë i pasionuar për të ndihmuar njerëz më në nevojë, prandaj punonte vazhdimit për organizata joftimprurëse. Këto angazhime e bënë atë të kuptojë rolin e rëndësishëm që luan secili prej nesh në botë. Objektivi i tij personal është të sigurohet që roli i tij të jetë sa më i dobishëm për shqiptarët kudo që ndodhen. Por, për ta bërë këtë, atij iu desh të rilidhej me rrënjet e tij, duke u bërë pjesë e Programit të Diasporës në vitin 2018, si konsulet lokal në Ministrinë për Evropën dhe Punët e Jashtme.

U kthyte në Shqipëri pas 24 vitesh! Disa mund të thonë se udhëtimi i tij përfundoi aty. E vërteta është se udhëtimi i tij sapo kishte filluar.

“Gjatë viteve 2018-2019, intensifikimi i aktivitetit kulturor në Diasporë u trajtua si prioritet, si një nga rrugët më të fryshtme për ruajtjen dhe zhvillimin e identitetit kombëtar.”

Ai mbështeti këto aktivitete kulturore dhe, gjithashtu, kontribuoi në plotësimin e një databaze të profesionistëve shqiptarë në mbarë botën. Ai, gjithashtu, ka kontribuar në veprimtarinë e Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme, për të identifikuar mënyra të reja për të nxitur interesin e diasporës të investojë në vendin e originës dhe për të hartuar politika më realiste për investimet dhe integrimin e tyre në ekonominë shqiptare.

Ledion Pajo left Albania when he was still in high school to study in Thessaloniki, Greece. Years later he moved to Italy. From his early days in Italy, he was very passionate about helping and reaching out to those in need, that's why he constantly worked for non-profit organizations. These engagements made him realise the important role each one of us plays in the world. His personal objective is to make sure his role is as beneficial as possible for Albanians everywhere. But, in order to do so, he had to reconnect with his roots by becoming part of Diaspora Programme in 2018 as a seconded Fellow at the Ministry for Europe and Foreign Affairs.

He returned to Albania after 24 years! Some may say his journey ended there. The truth is his journey was just getting started!

“During 2018-2019, intensification of the cultural activity in the diaspora was treated as a priority, as one of the most fruitful ways to preserve and develop the national identity.”

He supported these cultural activities and also contributed to complete a database of Albanians professionals around the world. Likewise, Ledio was involved in the actions of the Ministry for Europe and Foreign Affairs to identify new ways that would spark the interest of the diaspora to invest in their home country and developi more realistic policies for their investments and integration in the Albanian economy.

Eriselda Shkopi

*“Një vizion i qartë”
“A clear vision”*

Imagjinoni këtë: një vajzë e vogël, vetëm 14 vjeçë, mbërrin në një vend të ri, me një vizion shumë të qartë për rrugëtimin e saj! Tingëllon unike? Epo, unik është rrugëtimi i Eriselda Shkopit.

Hulumtimi i saj për doktoraturë trajtonte proceset e (ç)ndërtimit të përkatësisë dhe pjesëmarrjes politike të shqiptarëve që jetojnë në Itali dhe Angli, si në vendin e origjinës, ashtu edhe në kontekstet/vendet ku ata jetojnë. Disa rezultate janë të dukshme menjëherë, por disa kërkojnë kohë për t'u vënë re dhe vlerësuar. Për Eriseldën, kjo e fundit është rezultati i qëndrueshëm dhe afatgjatë që mund të arrihet falë Programit të IOM-it për Diasporën.

Ky program ka vlerë unike falë rrjetit të profesionistëve që janë angazhuar në të, përfaktin se secili prej tyre ka ndërtuar një komunitet të vërtetë praktike dhe vetëmbështetje reciproke, duke besuar në program dhe duke vënë në dispozicion njojuritë, rrjetet sociale, si dhe burime të tjera.

Si të siguroheni që një program ka cekur të gjitha pikat e duhura për një të ardhme të qëndrueshme? Në këndvështrimin e Eriseldës, gjithçka mund të gjurmohet deri në fjalën më të dashur për të gjithë ata që janë përballur me migrimin: shtëpi!

“Pasi të jetë ndërtuar një themel i fortë dhe shtëpia të jetë ngritur, gjithçka është gati për t'u ndërtuar dhe mbushur me vlera, përvoja, qëllime të arritura dhe të reja për t'u përcaktuar.”

Për shumë vite, Diaspora ishte e njojur kryesisht për mbështetjen e saj ekonomike në disa fusha të limituara. Falë këtij programi, Eriselda tregon se si ata mundën të ndërtonin, mes shumë rezultateve, një infrastrukturë rregullatore, duke e çuar programin në një nivel edhe më sfidues, duke ushqyer dhe zbatuar atë që kishte nisur të ndërtohej.

Just imagine: a little 14-year-old girl arrives in a new country with a very clear vision of her path! Does it sounds unique? Well, the journey of Eriselda Shkopi is unique.

Her PhD research was themed after the processes of (de)construction of the belonging and political participation of Albanians living in Italy and the United Kingdom, both in the country of origin and the places where they live.

Some results are immediately evident, but some take time to notice and value. For Eriselda, the latter are the sustainable, long-term results that can be achieved thanks to the IOM Diaspora Programme. This programme holds unique value thanks to the network of professionals involved in it, due to the fact that each of them has built a real community of practice and mutual self-support, believing in the programme and making available their knowledge, social networks, and other resources. How do you make sure a programme has hit all the right spots for a sustainable future? According to Eriselda, everything can be traced down to the most beloved word for everyone who has faced migration: home!

“Once a solid foundation has been laid and the house is built, everything else is ready to be shaped and filled with values, experience, goals, old and new.”

For many years, the diaspora has been known mainly for her economic support in limited areas. Thanks to this programme, Eriselda points out how they were able to build, among many results, a regulatory infrastructure taking the programme to a more challenging level, nurturing and applying what they had built until then.

Zef Preci

*“Katër fazat e përmirësimit”
“The four stages of improvement”*

Zef Preci është një makroekonomist, me një përvojë 25-vjeçare në kërkime, formulimin e politikave dhe zbatimin e projekteve. Ai zoteron një diplomë në Ekonomi nga Instituti i Studimeve Ekonomike/Akademja e Shkencave të Shqipërisë, mbrojtur në vitin 1991. Ai ka një përvojë të gjatë në menaxhimin e ciklit të projektit, veçanërisht programimin dhe vlerësimin, këshillimin për politikat dhe dialogun. Preci është autor i një numri të konsiderueshëm artikuash dhe intervistash në media në lidhje me politikat ekonomike të qeverisë, si dhe studime të ndryshme. Kjo është arsyja pse përfshirja e tij në Programin e Diasporës, si anëtar i Bordit Këshillues Teknik (TAB) për mekanizmin Connect Albania ishte vendimtare.

Zefi jo vetëm solli përvojën dhe njojuritë e tij, por identifikoi katër elemente shtesë për të mundësuar investimet e huaja në Shqipëri:

- Së pari: Duhet një ofrim i integruar i shërbimeve administrative, kulturore, arsimore, ligjore për qytetarët shqiptarë që jetojnë dhe punojnë në vendet perëndimore.
- Së dyti: Krahas promovimit të potencialeve zhvillimore të Shqipërisë, lind nevoja për intensifikimin e shkëmbimit të përvojave në Shqipëri, veçanërisht në drejtim të aspekteve që lidhen me klimën e biznesit.
- Së treti: Është e nevojshme nxjera e konkurrencës ndërmjet institucioneve financiare, programeve të zhvillimit dhe bankave tregtare, për të ulur koston e parave të nevojshme për financim.
- Së fundi: Ndërryrrja e qeverisë duhet të përqendrohet në mundësimin e kuadrit ligjor, lehtësirat e mundshme fiskale etj. Kjo do të thotë të ketë më pak procedura për menaxhimin e drejtpërdrejtë të fondeve dhe të rritet transparenca dhe llogaridhënia.

“Kam shumë besim se progresi i bërrë deri tani do të sjellë përfitime konkrete për Diasporën, veçanërisht në investimet që do të bëhen në Shqipëri në bashkëpunim me diasporën”.

Zef Preci is a macroeconomic expert, with 25 years of experience as researcher, policy development and project implementation. He holds a degree in Economics from the Institute of Economic Studies/Academy of Sciences of Albania obtained in 1991. He has a strong experience in project cycle management, especially programming and evaluation, policy advice and dialogue. He is the author of numerous articles and media interviews regarding governmental economic policies and various studies. All these achievements were why his involvement in the Diaspora Programme as Technical Advisory Board (TAB) member for Connect Albania mechanism was crucial. Zef not only brought his experience and insight, but identified four additional elements to enable foreign investments in Albania:

- First: An integrated provision of administrative, cultural, educational, legal services is required for Albanians who live and work in Western countries.
- Second: Along with promoting Albania's development potential, there is a need to intensify the exchange of experience and behavior in Albania, especially on issues linked to the business climate.
- Third: It is necessary to promote competitiveness between financial institutions, development programs, and commercial banks, to reduce the cost of financing.
- Finally: The intervention of the government should focus on the legal framework, possible fiscal facilities, etc. That means having fewer procedures for direct funding management and increased transparency and accountability.

“I am very confident that the progress made so far will bring tangible benefits for the diaspora, especially in terms of the investments that will be made in Albania in co-operation with the diaspora.”

Antonio Laurìa

*“Urat që ndërtojmë”
“The bridges we build”*

Ndonjëherë, gjithë kuptimi që nevojitet, mund të gjendet në një vend kaq kompleks dhe të thjeshtë si... një urë. Ura shpreh reciprocitetin, hapjen nga jashtë dhe nga brenda, vullnetin për të sfiduar dhe kapërcyer vështirësitë. Një urë mund të kalohet nga të dyja drejtimet, duke pasuruar e gjallëruar të dyja anët që bashkon.

Për Antonio Laurìan, arkitekt dhe profesor italian në Departamentin e Arkitekturës në Universitetin e Firences, ajo urë ishte Ura e Katut mbi lumin Lengaricë, në Përmet.

Ai iu bashkua programit me propozimin shumë konkret për të nisur një proces zhvillimi të qëndrueshmë në pesë fshatra, analizuar kryesisht nga studentë, arkitektë dhe studiues të rinj nga diaspora shqiptare në Itali. Falë angazhimit të tyre, u mundësua që ata të bien në kontakt të drejtpërdrejtë me kulturën shqiptare, si nëpërmjet ndërveprimeve me komunitetin lokal, ashtu edhe nëpërmjet literaturës shkencore. Kjo i dha jetë një propozimi të fokusuar në rritjen e trashëgimisë kulturore, të prekshme dhe të paprekshme, dhe në nevojat dhe pritshmëritë e komuniteteve që ruajnë këtë pasuri të çmuar.

“Ka kaq shumë forcë në ndërveprimin midis individit nga i cili rrëthohet dhe kjo forcë mund të përdoret për të krijuar ‘urën’ midis dy vendeve, mes dy kulturave të ndryshme, por me një zemër të vetme që rreh dhe dëshiron të njëjtën gjë: të përkasë!”

Për Antonio Laurìa-n, pjesëtarët e Diasporës shqiptare përfaqësojnë një “mjet” të jashtëzakonshëm midis gjuhës italiane, kulturës, stilit të jetesës dhe krijimtarisë shqiptare, për të forcuar marrëdhëniet midis Italisë dhe Shqipërisë.

Sometimes all the meaning you need you can find in a place so complex and simple as... a bridge. A bridge is the expression of reciprocity, openness both on the outside and inside, the willingness to challenge and overcome adversity. A bridge can be crossed in both directions, enriching and nurturing life on both sides it unites.

For Antonio Laurìa, an Italian architect and professor at the University of Florence, Department of Architecture, that bridge was the Katiu Bridge over Lengarica river in Përmet.

He joined the program with a very tangible proposal to start a process of sustainable development in five Albanian villages together with students, architects and young researchers from the Albanian diaspora in Italy. Thanks to their commitment, they were given the opportunity to come into direct contact with the Albanian culture, both through interactions with the rural community and through scientific literature. That led to a proposal focused on the enhancement of tangible and intangible cultural heritage and on the needs and expectations of the communities who preserve this precious asset.

‘There is so much power in the interaction between a person and the environment he’s surrounded with, and this power can be used to create a “bridge” between two countries, with two different cultures, but only one beating heart’

According to Antonio Laurìa, the members of the Albanian diaspora who studied in Italian universities represent a formidable opportunity to strengthen relations between Italy and Albania in the field of cultural heritage.

NAIM-A TOUR

NJË MODEL I QËNDRUESHËM I UDHËTIMIT TË PËRGJEGJSHËM NË SHQIPËRI

Si qenie njerëzore, ne përpinqemi të ndërtojmë një realitet mbi teoritë, por kur jemi në mes të një realiteti të caktuar, këto teori, të shkruara mirë, ndahan në një enigmë të komplikuar... Njerëzit që jetojnë në këto fshatra të bukura, që mbartin vlera kulturore dhe historike, por që nuk arrihen lehtë; agrobizneset vendase, që prodhojnë ushqimin tradicional më të shijshëm, që përpinqen për të promovuar dhe arritur në tregje; të rinjtë që i rezistuan emigracionit ose kthehen nga jashtë për të ndërtuar jetën e tyre aty ku kanë lindur, në zona me bukuri mahnitëse, por të vështira për t'u vizituar, kisha të vjetra dhe monumente kulturore, që i kanë mbijetuar kohës, por që janë ende në kufijtë e shkatërrimit... Dhe lista vazhdon e vazhdon, kur viziton zonat lokale të Shqipërisë.

Naim-a Tour u organizua në kuadër të Programit të IOM-it në Shqipëri për Diasporën. Emri [Naim-a Tour] është një ndërthurje e FONDACIONIT NAIMA, shoqatës së themeluar nga Michele Minisci, me origjinë kalabrezo-shqiptare dhe Naim Frashëri, një nga poetët më të rëndësishëm të diasporës shqiptare nga Përmeti.

Në kuadër të këtij turi, rrëth 50 ekspertë italianë, shqiptarë nga Diaspora dhe arbëreshë në fushat e turizmit, agroturizmit, alpinizmit, trashëgimisë kulturore, historisë dhe arkeologjisë, artit dhe muzikës, nga Fattorie Fagioli, Atrium, Romagna Trekking Group, kompania teatrale "Fuori Scena" dhe Peppa Marriti Band dhe Ugolini Group vizituan komunitetet dhe biznesin vendas në Përmet, Gjirokastër, Këlcyra dhe Butrint.

Udhëtimi i përgjegjshëm është një vektor i rëndësishëm zhvillimi për vendet "të pafavorizuara", pasi efektet e tij, sociale, ekonomike dhe kulturore, janë shumë më koherente, më të drejtpërdrejta dhe më të qëndrueshme se ato të prodhuan nga turizmi me ritme të shpejta, dhe grupet dhe shoqatat Forlì, të përfshira në këtë turne, iu përgjigjen shumë mirë këtyre karakteristikave dhe qëllimeve.

NAIM-A TOUR

A SUSTAINABLE MODEL OF RESPONSIBLE TRAVEL IN ALBANIA

As humans, we strive to build reality upon the theories, but when faced with a certain reality, these well - formulated theories come apart becoming a complicated puzzle.... People who live in these beautiful villages that carry cultural and historical values, but not easily reached; local agribusinesses that produce the tastiest traditional food who struggle to promote and reach markets; young people who have resisted emigration or have come back from abroad to build their life where they were born, in areas of stunning beauty but difficult to be visited; old churches and cultural monuments that have stood the test of time, but are still on the verge of destruction ... And the list goes on when you visit local areas across Albania.

Naim-a Tour was organised in the framework of the IOM Albania Diaspora Programme. The name [Naim-a Tour] is a combination of NAIMA FOUNDATION, the association founded by Michele Minisci, of Calabrian-Albanian origins and Naim Frashëri, one of the most important poets of the Albanian diaspora, from Përmet.

As part of this tour, around 50 experts of Italian and Albanian origin from the Arbëresh Diaspora focused in fields of tourism, agritourism, trekking, cultural heritage, history and archeology, arts and music, from Fattorie Fagioli, Atrium, Romagna Trekking Group, "Fuori Scena" Theatre Company and Peppa Marriti Band and Ugolini Group, visited the local communities and business in Përmet, Gjirokastra, Këlcyra and Butrint.

Responsible travel is an important development vector for "disadvantaged" countries, as its social, economic and cultural effects are much more coherent, direct and lasting than those generated by the fast-paced tourism, and the Forlì groups and associations involved in this tour responded very well to these characteristics and purposes.

Michele Minisci

*“Arti i nderimit të rrënjeve të tua”
“The art of honoring your roots”*

Michele Minisci u lind në Vaccarizo Albanese, një fshat i vogël me origjinë arbëreshe, dhe nuk i humbi kurrë gjurmët e rrënjeve të tij shqiptare.

Jeta e tij është vërtet plot ngjyra. Ai themeloi “Naima”, klubin e tij xhaz-bluz. Jeta e Minisci-t është e mbushur me histori dhe ngjarje, me të cilat ia vlen të shkruhet një libër - një libër që ai e shkroi vetë me emrin “Nata që xhazi u dogj”.

“Naim-a” quhet edhe projekti i tij për zhvillimin rural në Shqipëri. Minisci ka qenë bashkëpunëtor që në fazat e hershme të zhvillimit me Fattorie Fagioli, një rrjet fermash italiane, që vepron sipas filozofisë së ushqimit të ngadaltë. Ai na thotë se kjo sipërmarrje është kthyer në një rast studimi jo vetëm për bizneset binjake, por edhe në aspektin akademik. Pikërisht këtë qasje ka synuar të prezantojë Michele në Shqipëri, duke zhvilluar kësicoj me dashuri dhe kujdes produktet vendase, duke promovuar markat lokale dhe duke investuar në teknologji, praktika ekologjike, turizëm, trashëgimi kulturore dhe art.

“Çelësi është të gjesh një pikë takimi mes tradicionales dhe bashkëkohores, për të përshtatur ato karakteristika të veçanta në një kulturë unike, që në ditët e sotme duhet të mbijetojë. Kjo është e rëndësishme, sepse ne duhet të ndihemi të lidhur me Atdheun tonë!”

Sot, “projektet fituese” janë ato që arrijnë të krijojnë “eksperiencia” dhe cilësi jete. Është i nevojshëm vlerësimi, balancimi dhe përmirësimi i organizimit të bizneseve, duke synuar sigurimin e sjelljes mikpritëse dhe profesionalizmit të shërbimeve, si dhe optimizimin e menaxhimit të biznesit nëpërmjet përcaktimit të një imazhi të njëjësuar, me qëllim promovimin. Të gjitha këto aktivitete që përfshijnë organe dhe kompani publike do të duhet të kapërcejnë paragjykimin e “konkurrencës”.

Michele Minisci was born in Vaccarizzo Albanese, a small village of Arbëresh origins, and never lost track of his Albanian roots.

His life is really colorful. He founded “Naima”, his own jazz-blues club. Minisci’s life is filled with stories and events worth writing a book – a book he actually wrote himself, entitled “The Night Jazz was Burnt”.

“Naim-a” is also the name of his project on rural development in Albania. Minisci has been an early collaborator in the development of Fattorie Fagioli, a network of Italian farms operating on the slow food philosophy. He tells us that this entrepreneurship has turned into a case study not only for twin businesses, but also in academic terms. That is exactly the approach that Michele has been aiming to introduce in Albania, which he used to develop local products with love and care and promote the domestic brands while investing in technology, ecological practices, tourism, cultural heritage and art.

“The key is to find a meeting point between the traditional and the contemporary in order to adapt those special characteristics into a unique culture that has to survive in our times. This is important because we need to feel connected to our Homeland!”

Today, “winning projects” are those that succeed in creating “experiences” and quality of life. It is necessary to evaluate, balance and improve the organisation of businesses, to ensure a hospitable behavior and professional services, as well as to optimize business management through the definition of a unified image that results in promotion. All these activities involving public bodies and companies will have to overcome the prejudice of “competition”.

Benko Gjata

*“Lidhjet e forta që na sjellin së bashku”
“The strong bonds that bind us together”*

Benko Gjata ishte vetëm 18 vjeç, kur u largua nga Shqipëria, menjëherë pas krizës piramidale në vitin 1997. Pavarësisht se ishte thjesht një djalë i ri, që e nisi nga e para, Benko arriti të studiojë në disa nga universitetet më prestigjioze: Kembrixh, Bocconi, ESADE. Sot ai punon në Torino, Itali, dhe ka një Master në Marketing.

I apasionuar pas historisë, udhëtimeve dhe turizmit, njohës shumë i mirë i trashëgimisë kulturore dhe natyrore të Shqipërisë dhe vendeve të Ballkanit Perëndimor, Benko Gjata është bashkautor i dy guidave të para më të shitura dhe më të lexuara turistike kushtuar Shqipërisë, “Tirana dhe Shqipëria” dhe “Shqipëria dhe Kosova”¹, të dyja nga shtëpia e specializuar botuese “Morellini Editor” e Milanos.

Benko ishte mjaft i zgjuar për të kontribuar në dy shtyllat kryesore nga të cilat mund të lulëzojë sistemi i ekonomisë shqiptare: bujqësia dhe turizmi! Falë projektit D.I.A.S.P.O.R.A., u dëshmuia se bashkëpunimi mes shqiptarëve që jetojnë dhe punojnë jashtë vendit me ata që kanë zgjedhur të vazhdojnë aktivitetin e tyre në Shqipëri është jo vetëm i mundshëm, por edhe shumë i frytshëm për të dyja palët dhe për interesin e përgjithshëm të shoqërisë dhe të vendit. Për Benkon, ky ishte rezultati më i bukur dhe më kuptimplotë i kësaj nisme.

“Por, nëse ajo që na bashkon është shumë më e fortë se ajo që na ndan, cili është hapi tjetër për të forcuar lidhjen tonë?”

Projekti dëshmoi se ka shumë energji plotësuese pozitive, si në Diasporën shqiptare, ashtu edhe në Shqipëri. Benko beson se angazhimi në projekte të tillë është mënyra e duhur për të katalizuar njohjen reciproke dhe për të mundësuar vendosjen dhe forcimin e bashkëpunitit.

Benko Gjata was just 18 years old when he left Albania right after the pyramid crisis in 1997. Despite being just a young boy who started from scratch, Benko managed to study in some of the most prestigious universities, Cambridge, Bocconi, ESADE. Today he works in Turin, Italy, and holds a Master degree in Marketing.

Passionate about history, travel and tourism, a very good connoisseur of the cultural and natural heritage of Albania and the countries of the Western Balkans, Benko Gjata is the coauthor of the first two bestselling and most read tourist guides dedicated to Albania, “Tirana and Albania” and “Albania & Kosovo”², both by the specialized publishing house “Morellini Editor” of Milan.

Benko was smart enough to contribute to the two main pillars which can make the Albanian economy thrive: agriculture and tourism! The D.I.A.S.P.O.R.A. Project proved that cooperation between Albanians living and working abroad and those who have chosen to continue their activities in Albania is not only possible, but also highly beneficial for both parties and for the society and country at large. For Benko, this was the most beautiful and meaningful outcome of this initiative.

‘But, if what brings us together is far stronger than what divides us, what is the next step to strengthen our bond?’

The project showed that there is a lot of positive complementary energy, both in the Albanian diaspora and in Albania. Benko believes that engaging in such projects is the right way to catalyze mutual recognition and enable the establishment and strengthening of cooperation.

¹ Referencat për Kosovën do të kuptohen se janë në kontekstin e rezolutës 1244 (1999) të Këshillit të Sigurimit të Kombeve të Bashkuara.

² References to Kosovo shall be understood to be in the context of United Nations Security Council resolution 1244 (1999).

Asim Sula

*“Bashkëpunimi është e ardhmja”
“Cooperation is the future”*

Çdo fëmijë shqiptar është rritur me legendën sesi Skënderbeu u tregoi njerëzve të tij se e vëtmja mënyrë për të qenë të pamposhtur është të qëndrojnë bashkë. Shekuj më vonë, shqiptarët nga e gjithë bota kanë filluar të vetëdijesohen për këtë fakt. Asim Sula është, padyshim, një pionier në njohjen e rendësisë së një diaspore të bashkuar shqiptare, veçanërisht në fushën e bujqësisë. Një interesim i tillë nuk është aspak i rastësishëm, sepse prejardhja e Asimit është në fakt në bujqësi. Para se të largohej nga vendi i tij, në vitin 1992, për t'u transferuar në Itali, ai kishte një karrierë shumë interesante, por duhej të siguronte fillimisht familjen dhe më pas të ndiqte pasionet e tij. Kjo dikotomi shënoi rrugën e tij në karrierë, duke u përpjekur përgjithmonë të shkrijë dashurinë e tij për bujqësinë e Shqipërisë me nevojën realiste për të ardhura të mira ekonomike. Asim Sula u kthye në Shqipëri në vitin 1998 dhe ishte gati të realizonte të gjitha ëndrrat e tij! Në fund të fundit, ai e dinte shumë mirë potencialin që ka ky vend falë burimeve të mëdha klimatike, ekologjike dhe mjedisore. Aty gjeti një pikë takimi me Diasporën shqiptare.

“Diaspora do të jetë gjithmonë një kontribues dhe burim i shembujve pozitivë, modeleve të suksesit dhe përvojave inovatore të vendeve ku jetojnë dhe punojnë.”

Diaspora, gjithashtu, mund të luajë një rol të rendësishëm dhe të kontribuojë në bashkëpunimin në bujqësi, një koncept dhe një mënyrë pune, që duhet të zhvillohet më tej në Shqipëri, diçka që Asimi e “përktheu” në një projekt të zbatuar nga Federata Bujqësore Elbasan, një shoqatë e udhëhequr nga ai. Asimi është i vendosur të kërkojë më shumë! Vizioni i tij përfshin “shoqatat” e shqiptarëve në çdo vend ku ka shqiptarë dhe një “federatë” të të gjitha këtyre shoqatave. E ardhma në sytë e Asim Sulës është e krijuar nga një Diasporë e bashkuar, që flet me një zë, jo vetëm që transferon vlera të mëdha, por imponon politika dhe strategji të përshtatshme për t’i dhënë shtysë të re bujqësisë së brishtë shqiptare.

Every Albanian child was raised with the legend of Skanderbeg showing his people that the only way to be undefeated is to remain united. Centuries later, Albanians from all over the world are starting to wake up to this fact. Asim Sula is definitely a champion of recognizing the importance of a united Albanian diaspora, especially in the field of agriculture.

His interest is no coincidence, because agriculture is Asim’s background. Before leaving his country in 1992 to move to Italy, he had a very interesting career, but he had to provide for his family first and then pursue his passions. This dichotomy marked his career path, in a constant endeavour to merge his love for the Albanian agriculture with the practical need for good economic income. Asim Sula returned to Albania in 1998 and was ready to make all his dreams come true. After all, he knew very well the potential of this country thanks to its great climatic, ecological and environmental resources. That’s where he found a meeting point with the Albanian Diaspora.

“The diaspora will always be a contributor and source of positive examples, models of success and innovative experiences of the countries where they live and work.”

The diaspora can also play a significant role and contribute to the cooperation in the agriculture, a concept and modus operandi that should be further developed in Albania. Asim ‘translated’ this into a project implemented by the Federation of Agriculture of Elbasan, an association led by him. However, he is determined to ask for more! His vision includes “associations” of Albanians in every country where there are Albanians and a “federation” of all these associations. The future in Asim Sula’s eyes is made of a united diaspora who speaks with one voice, who not only transfers great values, but imposes adequate policies and strategies to give new impetus to the fragile Albanian agriculture.

ANGAZHIMI I DIASPORËS NË TRANSFERIMIN E NJOHURIVE BUJQËSORE NË SHQIPËRI

Shqipëria ka një potencial të mahnitshëm natyror për zhvillimin e bujqësisë, por i mungon konsolidimi i konkurrencës progresive, përafrimi i cilësisë së produkteve bujqësore me standartet e tregut ndërkontinentar dhe zgjerimi i kapaciteteve prodhuese dhe përpunuese.

Ja ku Dhoma e Biznesit të Diasporës Shqiptare (ADBC) dhe Shoqata e Kultivuesve Italianë (ICA) vijnë si partnerë për të zbatuar projektin "Angazhimi i diasporës në transferimin e njojurive bujqësore në Shqipëri".

Projekti synonte të transferonte njojuritë nga Diaspora shqiptare dhe ekspertët italianë në fushën e bujqësisë përmes trajnimeve në internet dhe demonstrimeve në terren për disa nga fermerët në Tiranë, Durrës, Kavajë, Cërrik, Rrogozhinë dhe Vlorë.

Nëpërmjet këtyre aktivitetave, disa nga fermerët dhe sipërmarrësit shqiptarë u njohtën me praktikat e bio-certifikimit, të bazuar në standartet e Bashkimit Evropian, identifikimin e formave të mundshme të bashkëpunimit me bizneset shqiptare në Itali dhe tregun e BE-së, prezantimin e praktikave më të fundit të kultivimit dhe prodhimit, si dhe përdorimin e formave të reja mbrojtëse për bimë të ndryshme.

Përmes këtij projekti u zhvillua një platformë trajnimi: DIASPORA NA MËSON <https://diasporanameson.al/>. Gjithashtu, janë zhvilluar 4 module trajnimi dhe 3 seminare për aksesin e kompanive në tregjet ndërkombëtare, informacione të përshtatura për kultivimin dhe prodhimin e ullirit, hudhrës dhe shegës, mbi standartet e BE-së dhe kërkesat e certifikimit BIO. Gjashtë kompani prodhuese të vajit të ullirit dhe 6 kompani kultivuese dhe eksportuese morën pjesë në demonstrimet në terren dhe trajnimet me ekspertët e diasporës shqiptare dhe ata italianë. Aplikimi i praktikave dhe i teknikave inovative të prezantuara nga ky projekt do të kontribuojë në zhvillimin e sektorit bujqësor në Shqipëri dhe në rritjen e të ardhurave të fermerëve.

ENGAGEMENT OF THE DIASPORA'S IN TRANSFERRING AGRICULTURAL KNOW-HOW IN ALBANIA

Albania has an amazing natural potential for the development of agriculture, but lacks consolidation of progressive competition, alignment of the quality of its agricultural products with international market standards and the expansion of production and processing capacity. That's where the Albanian Diaspora Business Chamber (ADBC) and Italian Cultivators Association (ICA) come as partners to implement the project "Engagement of the Diaspora in Transferring Agricultural Know-how in Albania".

The aim of the project is to transfer know-how from the Albanian diaspora and Italian experts in agriculture through online training and field demonstrations for some of the farmers in Tirana, Durrës, Kavaja, Cërrik, Rrogozhina and Vlora.

Through these activities the targeted Albanian farmers and entrepreneurs were introduced to the bio certification practices based on the European Union standards, the identification of potential forms of collaboration with Albanian businesses in Italy and EU market, the presentation of the latest practices of cultivation and production, as well as the use of new forms of protection for various plants.

The project developed a training platform, DIASPORA NA MESON <https://diasporanameson.al/>. Additionally, 4 training modules and 3 workshops were delivered on the access of the companies to international markets, tailored information was compiled on olive, garlic and pomegranate cultivation and production, EU standards and BIO certification requirements. Six olive oil production companies and 6 agricultural and exporting companies participated in the field demonstration and training by the Albanian diaspora and Italian experts.

The use of the innovative practices and techniques introduced by this project will contribute to the development of the agricultural sector in Albania and increase the income of the farmers.

Ardian Lekaj

*“Fillon me një farë të vogël”
“It starts with a small seed”*

Tashmë, Arđian Lekaj është një nga sipërmarrësit më të njohur në Evropë, por në vitin 1991 ishte një student i sapodiplomuar për ekonomi, që la vendin tij duke marrë me vete vetëm shpresë dhe vizion. Ky vizion është ai që e bën atë një investitor të madh në zhvillimin e portave detare, fitues i titullit të ndërrit “Ambasador i Kombit” dhe, nga viti 2019, një nga 15 anëtarët e Këshillit Koordinues të Diasporës shqiptare.

Jeta e Arđian Lekajt ka qenë gjithmonë në funksion të ndërtimit të urave, krijimit të rrjeteve dhe... hedhjes së farave për mundësi dhe bashkëpunime të reja!

Duke studuar, punuar dhe jetuar jashtë vendit, ai mësoi shumë, fitoi qëndrime dhe përvaja shpeshtë, të cilat do të ishte përfshirë ardhur keq nëse nuk do t'i përdorte përfshirë atdheun.

Sipas Arđianit, kjo përvojë dhe njohuri mund të përdoret dhe zbatohet në të gjitha fushat e tij të ekspertizës: investimet e diasporës në ofertat e infrastrukturës publike; lehtësira fiskale për investimet e diasporës në sektorin privat, si dhe në vendimarrje të rëndësishme në lidhje me zhvillimin ekonomik, social dhe politik të vendit.

“Mund të duket shumë ambicioze, por, në fund, gjithçka fillon me një farë të vogël, mbjellë në terrenin e duhur, duke u kujdesur mjaftueshmë që të lulëzojë dhe përhapet.”

Ashtu si fokusi kryesor i Arđian Lekajt në sektorin bujqësor shqiptar.

Nga vaji i ullirit deri te hudhra, mjalti, mishi, vera etj., gjithçka mund të prodhohet, paketohet dhe dërgohet nga Shqipëria në vendet e BE-së, duke plotësuar kërkesat për certifikimin e produkteve organike për eksport, falë ndihmës së diasporës shqiptare.

Komuniteti i diasporës ka një “panoramë nga lart” të çështjeve të përditshme shqiptare, një këndvështrim që i favorizon në paraqitjen e mundësive të reja për Shqipërinë.

Arđian Lekaj is now one of the most famous entrepreneurs in Europe, but in 1991 he was a newly-graduated student in economics who left his country carrying with him only hope and a vision. It is this vision that makes him a major investor in the development of seaports, awardee of the honorary title “Ambassador of the Nation” and, from 2019, one of the 15 members of the Coordinating Council of the Albanian Diaspora.

Arđian Lekaj’s life has always been about building bridges, creating networks and... planting seeds for new opportunities and collaborations!

Studying, working and living abroad he learnt a lot, acquired additional behaviours and experience and it would be unfortunate if he failed to put them to use for his home country.

According to Arđian, this experience and know-how can be used and implemented across all his fields of expertise: diaspora investments in public infrastructure bids; fiscal facilities for investments by the diaspora in the private sector, as well as in important decisions regarding the economic, social, and political development of the country

“It might look very ambitious, but at the end, it all starts with a small seed planted in the right terrain and cared enough to make it flourish and spread.”

It is the same with Arđian Lekaj’s main focus on the Albanian agricultural sector.

From olive oil to garlic, honey, meat, wine, etc., everything can be produced, packaged and delivered from Albania to EU countries, meeting the certification requirements as organic products to be exported thanks to the help of the Albanian diaspora.

The Diaspora Community has that “helicopter view” on daily Albanian matters, a view that gives them the upper hand in presenting new opportunities for Albania.

Geri Cakoni

“Njihni forcën tuaj dhe përdorenit atë”
“Know your strength and use it”

Të marrësh kohë për të njojur veten është thelbësore në rrugëtimin e çdo personi. Geri Cakoni e ka shfrytëzuar këtë në favor të tij më shumë se një herë, ndaj sot është një nga emrat më të suksesshëm në promovimin e turizmit në Shqipëri. Kjo mendësi nisi kur ai, për herë të parë, përfundoi studimet universitare dhe pasuniversitare për Administrim Biznesi në Gjenovë të Italisë. Në vend që të nxitonte për të marrë në dorë gjithçka që bota kishte për të ofruar, ai mori kohën që i duhej dhe reflektoi mbi idetë që të mund të investonte në vendin e tij. Kështu lindi Agjencia e tij e Operatorit Turistik. Duke ndërthurur njojuritë e marra jashtë vendit me natyrën magjepsëse shqiptare, ushqimin tradicional dhe burimet historike, Geri Cakoni ishte në gjendje të drejtonte biznesin e tij dhe të shërbente si ndërmjetësuese i diasporës shqiptare dhe kompanive e huaja për të zgjeruar biznesin e tyre në vendin e tij, duke u ofruar njojuritë e tij rreth një sërë aktivitetave në tregun turistik shqiptar. Po kështu, ai është agjenti i parë i zhvillimit të Connect Albania, një mekanizëm i ri për nxitjen e investimeve.

“Ngritura e cilësisë së turizmit në Shqipëri dhe niveli relativist i ulët i taksave më shtynë të investoj këtu dhe të bashkohem me Connect Albania. Shqipëria është një vend me shumë mundësi për të investuar”.

Geri është i angazhuar fort në zhvillimin ekonomik të vendit të origjinës, duke zhvilluar biznes dhe duke vepruar si agjent zhvillimi, çka i mundeson atij të analizojë mundësitë, përfitimet, sfidat, rreziqet dhe faktorë të tjerë që ndikojnë në projektet afatgjata strategjik dhe të qëndrueshëm të biznesit në Shqipëri. Këta faktorë nxitin besimin, rritin flukset e dërgesave dhe sjellin si rezultat një angazhim më të madh të diasporës.

Taking time to know yourself is fundamental in a person's journey. Geri Cakoni has used this to his advantage more than once and that is why he is now one of the most successful names in promoting tourism in Albania. This mindset kicked in when he first completed his graduate and post-graduate studies in Business Administration in Genoa, Italy. Instead of rushing to get his hands on whatever the world had to offer, he took his time to ponder on investment ideas in his home country. That is how his Tour Operator Agency was born. Combining the knowledge acquired abroad with the fascinating Albanian nature, traditional food and historical resources, Geri Cakoni was able to run his business and act as facilitator for the Albanian diaspora and foreign companies to expand their business in his home country, offering them his know-how on a range of activities in the Albanian tourism market. He is also the first development agent of Connect Albania, a new investment boosting mechanism.

“The elevating quality of tourism in Albania and the relatively low taxes drove me to invest here and join Connect Albania. Albania is a country with plenty of opportunities to invest.”

Geri is strongly engaged in the economic development of his home country, by doing business and being a development agent, which allows him to assess the opportunities, benefits, challenges, risks and other factors that impact long-term strategic and sustainable business projects in Albania. These help with trust, increase remittances and result in a higher engagement of the diaspora.

HARTËZIMI DHE PROFILIZIMI I DIASPORËS SHQIPTARE

Një studim ekonomik dhe social në 5 rajone italiane. Pasqyrë e situatës në Francë dhe Belgikë

Studimi Hartëzimi dhe Profilizimi ofron një pamje të përditësuar gjithpërfshirëse të prirjeve ekonomike dhe sociale të komunitetit të diasporës shqiptare në pesë rajone të Italisë: Lombardi, Piemonte, Toskanë, Emilia Romagna dhe Lazio. Ai, gjithashtu, jep një pasqyrë të situatës në komunitetet e diasporës shqiptare në Francë dhe Belgikë.

Studimi u përpoq të profilizonte diasporën shqiptare, duke mbledhur një grup të madh të dhënash mbi tiparet demografike dhe sociologjike, profilin e saj ekonomik dhe profesional, dhe marrëdhënet e saj me vendin e origjinës, duke përfshirë interesin e mundshëm të tanishëm/të ardhshëm ose përvojën e kaluar në investimin ose kontributin për atdheun. Për anketën e kryer në periudhën qershor-dhjetor 2019 u zhvilluan analiza dokumentare, anketa, fokus grupe dhe intervista të thelluara, janë përdorur. Anketa fokusohet në: 1) Nivelin e integrimit të diasporës shqiptare në Itali, Francë dhe Belgikë; 2) Marrëdhënet me vendin e tyre të origjinës; 3) Grupet kryesore profesionale që janë të interesuara të investojnë në Shqipëri; 4) Përpjekjet e bëra për të investuar në Shqipëri dhe plani i tyre për të investuar në të ardhmen; 5) Avantazhet dhe barrierat që ata konsiderojnë për të investuar në Shqipëri.

Rekomandimet kryesore të anketës për qeverinë shqiptare janë:

- Të përmirësojë më tej mjedisin e investimeve në Shqipëri dhe ta bëjë atë térheqës dhe të besueshëm për diasporën dhe të gjithë investitorët e mundshëm.
- Të rritë angazhimin e saj, duke përmirësuar njojuritë, dialogun dhe marrëdhënet e besimit ndërmjet qeverisë shqiptare dhe diasporës, duke ndjekur nevojat, kërkesat dhe orientimet e saj.
- Ta konsiderojë diasporën si një subjekt shumë të larmishëm në brendësinë e saj, që ka nevojë për strategji të synuara për grupe specifike, bazuar në nevojat dhe interesat e tyre konkrete.
- Kur shqyrton Strategjinë e saj të Investimeve Kombëtare dhe të Diasporës, qeveria shqiptare duhet të marrë në konsideratë interesin e shprehur nga diaspora, sa u përket fushave apo nismave që iu interesojnë më së shumti, si dhe tipologjinë e përfshirjes së tyre në zhvillimin e Shqipërisë.

Linku i studimit:

<https://albania.iom.int/sites/albania/files/publication/Mapping%20and%20Profiling%20of%20Albanian%20Diaspora%20Research.pdf>

MAPPING AND PROFILING OF ALBANIAN DIASPORA

An economic and social survey in 5 Italian regions. Overview of the situation in France and Belgium

The mapping and profiling survey provides a comprehensive updated picture of economic and social trends of the Albanian diaspora community in five regions across Italy: Lombardy, Piedmont, Tuscany, Emilia Romagna and Lazio. It also gives an overview of the situation in the Albanian diaspora communities in France and Belgium.

The survey sought to profile the Albanian diaspora, collecting a large set of data on the demographic and sociological traits, its economic and professional profile and its relationship with the country of origin, including the likely present/future interest or past experience in investing in or contributing to the homeland. Desk analysis, survey, focus groups and in-depth interviews, were used for the survey conducted between June and December 2019. The survey focuses on the 1) Level of integration of Albanian diaspora in Italy, France and Belgium; 2) Relationship with their country of origin; 3) Main professional groups that are interested to invest in Albania; 4) Efforts made to invest in Albania and their plan to invest in the future; 5) Advantages and barriers they consider investing in Albania.

The survey main recommendations to the Albanian Government are:

- Further improve the investment environment in Albania and make it attractive and trustworthy for the diaspora, and all potential investors;
- Enhance its engagement by improving the knowledge, dialogue and trust between the Albanian Government and its diaspora, following its needs, requests and indications;
- Consider the diaspora as a highly internally diversified subject, which needs targeted strategies for specific groups, based on their specific needs and interests;
- When considering its National and Diaspora Investment Strategy, the Government of Albania should take into account the interests of the diaspora in terms of the areas or initiatives where they mostly wish to focus, as well as the typology of their involvement for the development of Albania.

Survey link:

<https://albania.iom.int/sites/albania/files/publication/Mapping%20and%20Profiling%20of%20Albanian%20Diaspora%20Research.pdf>

TIT (TOT) MBI MBLEDHJEN E FONDEVE DHE MENAXHIMIN E CIKLIT TË PROJEKTIT

Mbledhja e Fondeve dhe Menaxhimi i Ciklit të Projekteve janë njohuri dhe aftësi shumë kërkuese në tregun e sotëm, duke qenë mjete shumë të rëndësishme që lejojnë zhvillimin, menaxhimin e projekteve dhe rritjen e portofolit të tyre me projekte të finançuara nga donatorë të rinj. Shumë nga institucionet e Diasporës varen nga financimi i donatorëve, kështu që mbledhja e fondeve dhe menaxhimi i ciklit të projektit janë thelbësore për të përfituar nga mundësitë e financimit. Personelit të institucioneve të ngarkuara me angazhimin e diasporës iu ofruan trajnime të trajnerëve për temat e mbledhjes së fondeve dhe menaxhimit të ciklit të projekteve, të përgatitura posaçërisht për ta. Për shkak të COVID-19, trajnimet u organizuan përmes internetit në partneritet me Shkollën Shqiptare të Administratës Publike (ASPA). Gjithsej, 17 zyrtarë publikë janë certifikuar në modulet e mëposhtme:

1. TiT për mbledhjen e fondeve;
2. TiT mbi Menaxhimin e Ciklit të Projektit;
3. TiT në pjesën didaktike.

TiT mbi mbledhjen e fondeve përfshinte:

- 1) Konceptet e përgjithshme dhe teknikat e mbledhjes së fondeve;
- 2) Mbledhjen e fondeve për angazhimin e diasporës; dhe
- 3) Aplikimin në kontekst.

TiT për Menaxhimin e Ciklit të Projektit përfshinte:

- 1) Dizajnimin dhe Planifikimin e Projektit;
- 2) Kornizën logjike të projektit dhe projektin
- 3) Monitorimin dhe Vlerësimin e Projektit.

Përveç moduleve teknike, u ofrua edhe një modul i përgjithshëm/didaktik se si të përsëriten trajnimet me zyrtarë të tjera publikë përkatës. Në të gjitha modulet, çdo koncept teorik u ilustrua me projekte praktike dhe ushtrime ndërvepruese. Në fund të moduleve, pjesëmarrësve iu ofrua një muaj proces mentorimi praktik gjatë zhvillimit të ideve për projekte.

TOT ON FUNDRAISING AND PROJECT CYCLE MANAGEMENT

Fundraising and Project Cycle Management are very demanding knowledge and skills in today's market, as essential tools that allow to develop, manage projects, and to increase their portfolio with projects funded by new donors.

Many of the diaspora institutions are depending on donor funding, making the fundraising and project cycle management instrumental to benefit from funding opportunities.

The ToTs on Fundraising and Project Cycle Management were training activities designed and delivered to the staff of Diaspora Engagement institutions. Due to Covid – 19, the training was organized online in partnership with Albanian School for Public Administration (ASPA). A total of 17 public officials have been certified in the following modules:

1. ToT on Fundraising
2. ToT on Project Cycle Management
3. ToT on Didactic Part

ToT on Fundraising included:

- 1) General Concepts and Techniques of Fundraising;
- 2) Fundraising for Diaspora Engagement;
- 3) Application in the Context.

The ToT on Project Cycle Management included:

- 1) Project Design and Planning;
- 2) Project Logical Framework and Project;
- 3) Project Monitoring and Evaluation.

Additional to the technical modules there was also offered a general/didactic module on how to replicate the trainings with other relevant public officials. Throughout all the modules, every theoretical concept was illustrated with practical projects and interactive exercises. At the end of the modules one month of practical mentoring process was provided for the development of project ideas.

MBËSHTETJA PËR ZHVILLIMIN DHE ZBATIMIN E STRATEGJISË KOMBËTARE TË DIASPORËS SHQIPTARE DHE PLANIT TË VEPRIMIT 2021-2025

Kjo skemë ishte pjesë kritike e Programit të Diasporës, sepse kontribuoi në përpjekjet e qeverisë së Shqipërisë për të zbatuar një qasje gjithëpërfshirëse ndaj angazhimit të diasporës për zhvillim, në përputhje me kuadrin e përgjithshëm të politikave.

Programi ndihmoi procesin e hartimit të Strategjisë Kombëtare të Diasporës dhe Planit të Veprimit të saj 2021-2025. Gjithashtu, nëpërmjet Skemës së angazhimit të ekspertëve, u mbështet zbatimi i tyre në 6 institucion pilote shqiptare për rritjen e kapaciteteve të tyre. Ekspertët e angazhuar si konsulentë ishin kryesish pjesëtarë të mëparshëm nga diaspora shqiptare.

Në bashkëpunim me personat e kontaktit të emëruar në disa ministri për zbatimin e Strategjisë dhe në koordinim me Ministrinë e Shtetit për Diasporën, ekspertët mbështetën institucionet për të çuar përparrë punën e tyre për angazhimin e diasporës.

Shtatë ekspertë kontribuan në institucionet e mëposhtme qeveritare:

- Ministria e Financave dhe Ekonomisë,
- Ministria e Kulturës,
- Ministria e Arsimit dhe Sportit,
- Ministria për Europën dhe Punët e Jashtme,
- Ministria e Drejtësisë,
- Banka e Shqipërisë.

Si pjesë e këtij angazhimi, ekspertët përgatitën, kryesish, dokumente politikash dhe raporte që trajtojnë shqetësimet e mjedisit rregullator për zhvillimin e remitancave; identifikuani rruget dhe dhanë rekomandime në lidhje me përmirësimin e klimës së biznesit në Shqipëri, për tërheqjen e investimeve nga kompanitë e diasporës dhe ato të huaja. Ata kryen hulumtime dhe mblohdhën të dhëna për shkollat shqipe në diasporë, shoqatat, profesionistët e suksesshëm etj., prezantuan gjetjet mbi pengesat dhe mundësitë për ngritjen e qendrave kulturore të diasporës jashtë vendit, si dhe hartuan manualin e trajnimit për legjislacionin kombëtar dhe ndërkombëtar në fushën e diasporës.

Angazhimi i ekspertëve në institucionet e ndryshme për zbatimin e Strategjisë Kombëtare të Diasporës dhe Planit të Veprimit përforcoi faktin se puna me diasporën nuk duhet të jetë punë e vetëm një ministrie, por një përpjekje e bashkërenduar e të gjitha institucioneve përkatëse.

SUPPORTING PREPARATION AND IMPLEMENTATION OF THE ALBANIAN NATIONAL DIASPORA STRATEGY AND ITS ACTION PLAN 2021-2025

This scheme was a critical part of the Diaspora Programme, as it assisted the Government of Albania in efforts to apply a comprehensive approach on the diaspora engagement for development, in line with the overall policy framework.

The programme assisted the drafting process of the National Diaspora Strategy and its Action Plan 2021-2025. Further assistance was provided for their implementation, through capacity-building actions under the fellowship scheme applied in 6 pilot Albanian institutions. The Fellows were engaged as consultants mainly among former members of Albanian diaspora.

In co-operation with the focal points appointed in various ministries for the implementation of the Strategy and in coordination with the State Minister for the Diaspora, the Fellows supported institutions to advance their work on diaspora engagement.

Seven fellows were seconded in the following Government institutions:

- The Ministry of Finance and Economy
- The Ministry of Culture
- The Ministry of Education and Sports
- The Ministry for Europe and Foreign Affairs
- The Ministry of Justice
- The Bank of Albania

As part of this engagement, the fellows mainly prepared policy papers and reports addressing the regulatory environment concerns for remittance development; identified ways and provided recommendations for the improvement of the business climate in Albania to attract investments from diaspora and foreign companies. They conducted research and collected data on Albanian schools in the diaspora, associations, successful professionals etc., presented findings on the obstacles and opportunities to set up Cultural Centres for the diaspora abroad and designed a training manual on the national and international laws on the diaspora.

The engagement of the fellows in various institutions to implement the National Diaspora Strategy and its Action Plan reinforced the fact that working with the diaspora should not be work of only one ministry, but rather a coordinated effort of all the relevant institutions.

Stenaldo Mëhilli

*“Politika e artit”
“The politics of art”*

Për Stenaldo Mëhillin, të qenët një nga shtatë konsulentët e IOM-it, që mbështeti zbatimin e Strategjisë Kombëtare për Diasporën dhe Planit të Veprimit të saj në Ministrinë për Evropën dhe Punët e Jashtme, ishte një privilegi i veçantë. Ai është diplomuar për Shkenca Politike dhe Marrëdhënie Ndërkombëtare në Universitetin e Nju Jorkut. Që kur ishte student, Stenaldo e shikonte politikën nga këndvështrimi i një artisti, me shpresën se përfshirja e tij në të do të sillte një ndryshim për një shoqëri më të mirë.

Këtu filloi udhëtimi i tij në IOM!

Stenaldo ndoqi një stazh intensiv në Drejtori të Diplomacisë Publike. Ai ka përfaqësuar Shqipërinë në disa organizata rinore prestigjioze, si Parlamenti Rinor Evropian dhe është përfshirë në punë të ndryshme vullnetare.

Po, që zëri i tij të dëgjohej, ai duhej të ishte pjesë e një projekti më të madh. diçka t'i jepet mundësi të arrinte te të gjithë, kudo! Kështu, ai filloi të drejtonte emisionin e tij radiofonik në Top Albania Radio dhe gjeti rrugën për të hyrë në mendjet e njerëzve. Po në zemra, si të hynte? Për këtë duhej diçka më shumë.

Dashuria për muzikën e bëri atë pjesë të The Voice of Albania 4 dhe fitues të çmimit “Balada më e mirë”, në Top Fest 12. Ai gjithmonë ka lexuar dhe shkruar me pasion, dhe disa nga artikujt e tij janë botuar në revista të njohura në Shqipëri.

“Strategja Kombëtare e Diasporës propozon shumë veprime që do të angazhojnë komunitetin e diasporës. Mënyra më e mirë për ta arritur këtë, është të punohet me përkushtimin më të lartë ndaj misioneve që prenton Strategja. Ne duhet të bëjmë maksimumin për t'i shndërruar ato pritshmëri teorike në arritje praktike dhe konkrete”.

For Stenaldo Mëhilli, being one of the seven IOM Fellows to support the implementation of the National Strategy on Diaspora and its Action Plan at Ministry for Europe and Foreign Affairs, was a special privilege. He has a degree in Political Science and International Relations from the New York University. Since he was a student, Stenaldo saw politics from the perspective of an artist, in the hope that his involvement would make a difference for a better society.

This is where his IOM journey began!

Stenaldo followed an intense internship at the Directorate for Public Diplomacy. He has represented Albania in several prestigious youth organizations, such as the European Youth Parliament, and has been involved in various volunteering activities.

But in order to have his voice heard he needed to be part of a larger project, something to allow him to reach out everyone, everywhere. To that end, he started hosting his own radio show on Top Albania Radio, finding a way into the minds of people. What about their hearts? It would take something more.

The love of music made him part of The Voice of Albania 4 and the winner of the "Best Ballad" award in Top Fest 12. He has always read and written with passion and some of his articles have been published by well-known magazines in Albania.

“The National Diaspora Strategy suggests many actions that will engage the diaspora community. The best way to achieve this is to work with the highest dedication towards the missions that the Strategy promises. We should do our utmost to transform those theoretical expectations into practical and concrete achievements”

Knidi Bashari

*“Një strategji e mirë do t’ju çojë kudo”
“A great strategy will get you anywhere”*

Disa njerëz shkojnë me rrjedhën. Të tjerët e dinë shumë mirë se për çfarë kanë nevojë, çfarë duan dhe si t’i marrin të dyja. Nuk ka asgjë të rastësishme në suksesin e Knidi Basharit. Nga Tirana në ShBA, çdo hap i karrierës së tij akademike ishte planifikuar me zguarsi dhe arritet e tij nuk janë të rastësishme. Ai studioi dhe punoi shumë për t’u bërë një nga këshilltarët dhe studiuesit më të kërkuar për projekcionet makroekonomike dhe projektet e mbështetjen e institucioneve ndërkombëtare. Knidi Bashari ka shërbyer si konsulent për një sërë organizatash ndërkombëtare, institucionë qeveritare dhe kompani private.

Gjatë përvjës së tij me Programin e Diasporës, ai mbështeti Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë për zbatimin e Strategjisë Kombëtare për Diasporën dhe Planit të Veprit, që përmbyjnë një qasje të shkëlqyer për trajtimin e shqetësimeve të rëndësishme të diasporës shqiptare në mbarë botën, si organizimi i komuniteteve jashtë vendit, mbrojtja e të drejtave të njeriut në vendet tjera, përmirësimi i shërbimeve diplomatike dhe angazhimi ekonomik i diasporës në vendlindje.

“Bota po bëhet një vend gjithnjë e më i vogël dhe ne duhet ta trajtojmë diasporën tonë si qasje në terren.”

Knidi Bashari beson se në historinë tonë të re ndodhemi përballë një sfide shumë të rëndësishme demografike, migrimit të lartë të të rinjve, individëve dhe familjeve të arsimuara. Në këtë kontekst, ne duhet të ndërtojmë politika, institucionë, plane dhe aktivitete, që do t’i konsideronin anëtarët e diasporës shqiptare si “qeliza” rreth institucioneve shqiptare jashtë vendit, të ushqyera dhe mirëmbajtura nga politika, si qendrat kulturore shqiptare, shkollat, ambasadat, kompanitë dhe dhomat e tregtisë.

Some people go with the flow. Others know very well what they need, what they want and how to get them both. There is nothing coincidental about the success of Knidi Bashari. From Tirana to the US, every step of his academic career was smartly planned, and his achievements are anything but random. He studied and worked very hard to become one of the most sought-after advisers and researchers on macro-economic projections and international institutions projects and support. Knidi Bashari has served as consultant for a number of international organizations, government institutions and private companies.

During his experience with the IOM Diaspora Programme, he supported the Ministry of Finance and Economy for the implementation of the National Strategy on Diaspora and its Action Plan, which propose an excellent approach to tackle important concerns of the Albanian diaspora across the world, like the organisation of communities abroad, protection of human rights in other countries, improvement of diplomatic services and the economic engagement of the diaspora in the country of origin.

“The world is becoming increasingly smaller and we need to deal with our diaspora by using the outreach approach.”

Knidi Bashari believes that in our recent history we have faced a very important demographic challenge: the high migration of youth, educated individuals and families. In this context we need to design policies, institutions, plans and activities that would consider the members of the Albanian diaspora members as “cells” around Albanian institutions abroad, nurtured and maintained by policies, like Albanian cultural centers, schools, embassies, companies, chambers of commerce.

Lorena Zajmi

*“Aty ku takohen e shkuara dhe e ardhmja”
“Where past and future meet”*

Ndërsa Shqipëria është në rrugën për t'u bashkuar me familjen evropiane, angazhimi i ekspertizës dhe i njohurive të diasporës do t'i shërbejë më së miri mbështetjes së vendit në politikat e përfshirjes ekonomike dhe sociale, në momentin e integrimit dhe më tej. Energjia e shkëlqyer dhe e gjallë e komunitetit të diasporës shërben si katalizator për zhvillimin e Shqipërisë, duke nxjerrë në pah institucionet dhe politikat publike. Më e rëndësishmja, ky komunitet shërben si pikëtakimi mes së shkuarës së dhimbshme të emigrimit masiv të Shqipërisë dhe së ardhmes së ndritur të një vendi të ndihmuar nga diaspora. Lorena Zajmi është personifikimi i kësaj pike takimi! Gjatë gjashtë viteve të fundit, Zajmi ka akumuluar një ekspertizë shumësektoriale në menaxhimin e projekteve dhe ka punuar me/për agjenci të ndryshme donatore.

Epoka e globalizimit dhe zhvillimi i teknologjisë kanë ripërkufizuar konceptin e largësisë dhe sot po bëhet e qartë se komunitetet, shoqatet dhe nismat shqiptare të diasporës kanë ndikim jetik në sektorin publik, privat dhe të shoqërisë civile në vend. Në të njëjtën kohë, Strategjia Kombëtare e Diasporës siguron promovimin e vlerave, gjuhës dhe kulturës shqiptare jashtë vendit dhe ofron mekanizma për ndërtimin e lidhjeve të dobishme ekonomike me profesionistët dhe sipërmarrësit në diasporë.

“Është e rëndësishme që Shqipëria të krijojë sinergji dhe të krijojë aleanca strategjike me vendet pritëse të Diasporës, veçanërisht me shtetet më të fuqishme dhe subjektet politike mbikombëtare, për të sigruar gjithpërfshirjen dhe mbështetjen për diasporën shqiptare.”

Lorena Zajmi beson fuqishëm se profesionistët e talentuar dhe të suksesshëm duhet të angazhohen në vendin e tyre, për të transferuar njohuritë, teknologjinë e re dhe investimet e tyre. Ajo ka sugjeruar që profesorët e suksesshëm të diasporës të mbajnë leksione të hapura në universitetet e vendit. Kjo do të rritë më tej cilësinë e arsimit të lartë në Shqipëri, një shtyllë kyçë për zhvillimin dhe integrimin e tij.

As Albania is on its path to join the European family, the engagement of the expertise and know-how of the diaspora will best serve the country in its economic and social inclusion policies during and after the European integration. The bright and vibrant energy of the diaspora serves as a catalyst for the development of Albania, bringing forth institutions and public policies. Most importantly, this community serves as the meeting point between Albania's painful past of mass migration and the bright future of a country helped by the diaspora. Lorena Zajmi is the epitome of this meeting point! Over the last six years, Zajmi has acquired a multi-sectoral project management expertise and worked with/for different donor agencies. The age of globalization and the development of technology have redefined the notion of distance, and it has become clearer that the communities, associations and initiatives of the Albanian Diaspora have a vital impact on the public, private and civil society sector in the country. At the same time, the National Diaspora Strategy ensures the promotion of Albanian values, language and culture abroad and offers mechanisms to build beneficial economic ties with professionals and entrepreneurs in the diaspora.

“It is important for Albania to create synergies and establish strategic alliances with the hosting countries of the diaspora, particularly the more powerful states and supranational political entities, to ensure the inclusiveness and support of the Albanian diaspora.”

Lorena Zajmi strongly believes that talented and successful professionals need to be engaged in their home country for transferring their know-how, new technology and investments. She has suggested that successful university lecturers of the diaspora abroad hold open lectures at the universities across the country. This will enhance further the quality of higher education in Albania, a key pillar for the development and integration of the country.

Migena Kondo

*“Në emër të artit dhe ligjit”
“In the name of art and law”*

Kush tha që arti dhe ligji nuk mund të bëhen bashkë? Migena Kondo është personifikimi i bashkëjetesës së këtyre disiplinave shumë të ndryshme, thelbësore në fuqizimin e ndikimit dhe rolit të diasporës shqiptare në vendlindje.

Migena është juriste me përvojë në hulumtime, menaxhim projektesh, analiza ligjore dhe politikash, avokati dhe ngritje kapacitetesh. Ajo ka studuar në Tiranë dhe Greqi, duke u kthyer në vendin e saj për të dhënë kontributin si eksperte ligjore për zhvillimin e kapaciteteve në projekte të ndryshme ndërkombëtare dhe lokale.

Fokusi i saj ka qenë githmonë demokracia dhe shteti i së drejtës, sistemi i drejtësisë, lufta kundër korruptionit, administrata publike, të drejtat e njeriut dhe angazhimi i shoqërisë civile. Gjatë përvojës së saj me Programin e Diasporës, Migena kuptoi rëndësinë e vërtetë të iniciativave kulturore në tablonë e gjere:

“Ngritura e qendrave kulturore të Diasporës në vendet pritëse dhe një promovim më proaktiv i angazhimit të suksesshëm politik, social, ekonomik dhe kulturor të diasporës shqiptare në jetën e atdheut”.

Kjo mund të ndodhë vetëm duke forcuar institucionet dhe duke rritur koordinimin ndërmjet tyre, për një zbatim sa më efektiv të politikës shtetërore të Diasporës. Dijet, aftësitë dhe ekspertiza e diasporës shqiptare duhet të kanalizohen drejt vendit, së bashku me fuqinë e saj të madhe për të ndikuar në përmirësimin e imazhit, pozicionit dhe aftësisë tërheqëse të Shqipërisë në botë.

Who says that art and law cannot be fused together?

Migena Kondo is the embodiment of the co-existence of these very different disciplines, fundamental to the empowering the influence and role of the Albanian diaspora in the home country.

Migena is a lawyer experienced in research, project management, legal and policy analysis, advocacy and capacity building. She studied in Tirana and Greece, and returned to her home country to contribute as a legal expert on in capacity-building matters in various international and local projects.

Her focus has always been on the democracy and rule of law, justice system, fight against corruption, public administration, human rights and the engagement of civil society. During her experience with the IOM Diaspora Programme, Migena understood the true importance of cultural initiatives in the big picture:

“The establishment of the diaspora cultural centers in host countries and a more proactive promotion of successful political, social, economic and cultural engagement of the Albanian diaspora to the life of the country of origin.”

This can only happen by strengthening institutions and enhancing coordination among them for a more effective implementation of the State policy on diaspora. The knowledge, skills and expertise of the Albanian Diaspora should be channeled towards the country together with its great power to influence the improvement of the image, position and attractiveness of Albania in the world.

Xhon Skënderi

“Mbroni për të lulëzuar”
“Protect to thrive”

Në cilësinë e konsulentit lokal që mbështeti Ministrinë shqiptare të Drejtësisë në zbatimin e Strategjisë Kombëtare për Diasporën dhe Planit të Veprimit, Xhon Skënderi ka dëshmuar arritje të rëndësishme të Qeverisë shqiptare dhe një shkallë të lartë përgjegjësie për zgjerimin e të drejtave dhe mbrojtjes sociale për diasporën e saj.

Xhon Skënderi ka kryer me medalje nderi studimet e tij universitare në Fakultetin e Drejtësisë në Universitetin e Tiranës. Ai punon si pedagog me kohë të plotë në Departamentin e të Drejtës Civile në të njëtin Universitet, duke ligjëruar të drejtën civile dhe të drejtën kontraktore. Pasi ka kryer me medalje nderi Masterin e Shkencave në “të Drejtën Civile”, ai është kandidat përmarrjen e titullit akademik “Doctor Iuris” në Universitetin e Passau-t, Gjermani. Fushat e tij kërkimore shkencore janë e drejta ndërkombëtare private Evropiane, e drejta civile, e drejta e kontratës dhe të drejtat e njeriut.

Gjatë kohës së angazhimit si konsulent, ai kreu një studim ku shtellonte disa aspekte të angazhimit të diasporës shqiptare në zhvillimin social dhe ekonomik, duke theksuar se mbrojtja e diasporës është një domosdoshmëri për Shqipërinë.

“Në këndvështrimin tim, diaspora shqiptare duhet të mbështetet në mënyrë strategjike, si në vendet e destinacionit, për të pasur një jetë më të mirë, ashtu edhe në vendlindje, për të mundësuar angazhimin e tyre. Unë besoj se bashkatdhetarët tanë jashtë vendit janë të përkushtuar për të kontribuar që ta bëjnë botën një vend më të mirë”.

Punimet kërkimore akademike të Skënderit janë botuar në disa revista prestigjioze ndërkombëtare dhe kombëtare të së drejtës. Ai ka marrë pjesë në disa konferenca dhe seminarë shkencore dhe është zgjedhur anëtar i Qendrës Evropiane për Trajnim dhe Zhvillim Kërkimor në Mbretërinë e Bashkuar.

In his capacity as a Fellow supporting the Albanian Ministry of Justice for the implementation of the National Diaspora Strategy and its Action Plan, Xhon Skënderi found significant achievements made by the Albanian Government and a high degree of responsibility to expand the rights and social protection of the diaspora.

Xhon Skënderi graduated summa cum laude in Law at the University of Tirana. He works as a full-time lecturer at the Department of Civil Law of the same University, teaching civil law and contract law. After completing a Master of Science in ‘Civil Law’, again graduating with honours, he is pursuing his ‘Doctor Iuris’ at the University of Passau, Germany. His fields of research are European International Private Law, Civil Law, Contract Law and Human Rights.

During his fellowship he conducted a research elaborating on several engagement aspects of the Albanian Diaspora in the social and economic development, by pinpointing that protection of the diaspora is a must for Albania.

“It is my view that the Albanian diaspora must be strategically supported both in their countries of destination to have a better life, and in their home country, to facilitate their engagement. I believe our fellow nationals abroad are dedicated to offer their contribution to making the world a better place.”

Skënderi’s academic research papers have been published in several prestigious international and national law journals. He has participated in several scientific conferences and seminars and has been selected as a member of the European Centre for Research Training and Development in the UK.

Rinald Guri

“Shkruar në themel tonë”
“Written in our foundations”

Për Rinald Gurin, e gjithë historia e migrimit shqiptar është markuar përgjithmonë në veprat tona tradicionale të artit. “Këngët e Milosaos”, “Moj e bucura More”, “Kënga e Kurbetit”, janë disa pjesë të asaj që dihet si Letërsia e Kurbetit (Shpërngulja). Ato gjithmonë i jepnin Rinaldit një ndjenjë nostalgje dhe dhembshurie për bashkatdhatarët e tij që ikën nga atdheu. Prandaj, ai iu bashkua Skemës së Angazhimit të Ekspertëve për të mbështetur Bankën e Shqipërisë në zbatimin e Strategjisë Kombëtare të Diasporës dhe Planit të Veprimit të saj 2021 - 2025.

“Në kulturën shqiptare, emigracioni është konsideruar gjithmonë si një plagë e hapur. Shfaqja e këtij fenomeni pas viteve '90 na ekspozoi ndaj një realiteti që brezi im e njihet vetëm përmes historisë dhe letërsisë. Në vend që të shihet si një çështje e dhimbshme, duhet të fillojmë të shohim mundësitë që ka diaspora për zhvillimin social dhe ekonomik të vendit amë”.

Marrëdhënia me Diasporën duhet të jetë e tillë që ata të ndihen të angazhuar dhe të marrin pjesë aktive në zhvillimin ekonomik, social dhe politik të vendit. Nëpërmjet angazhimit të tij në këtë skemë, ai ka kontribuar në përmirësimin e mjedisit rregulator për zhvillimin e remitancave; identifikoi mënyrat për përmirësimin e klimës së biznesit në Shqipëri për të térhequr investime nga Diaspora dhe investitorët e huaj dhe dha rekomandimet perkatëse. Rinald Guri është diplomuar në Shkollën Ekonomike të Varshavës për Financë dhe Banka. Në vitin 2011, ai përfundoi doktoraturën në financë në Universitetin e Tiranës, ku është edhe pedagog i ftuar. Ai ka rreth 16 vjet përvojë në tregun financiar.

Rinald Guri thinks the whole history of Albanian migration has been marked forever in our traditional works of art. “Këngët e Milosaos” (“The Songs of Milosao”), “Moj e bucura More”, “Kënga e Kurbetit” (“The Migration Song”) are some of those works known as the literature of migration. They always provoke a sense of nostalgia and compassion in Rinald for those fellow citizens who left their country. This is why he joined the Fellowship Scheme to support the Bank of Albania in the implementation of the National Diaspora Strategy and its Action Plan 2021 - 2025.

“In the Albanian culture, emigration has always been seen as an open wound. The emergence of this phenomenon after the 1990s exposed us to a reality that my generation knew only through history and literature. Instead of seeing it as a painful issue, we should start looking at the opportunities the diaspora offers for the social and economic development of the home country.”

The relationship with the diaspora should be such that they can feel engaged and participate actively in the economic, social and political development of the country. Through engagement in this fellowship scheme he contributed to improve the regulatory environment for the development of remittances, identify ways of enhancing the climate business in Albania to attract investments from the diaspora and foreign investors and provided relevant recommendations.

Rinald Guri has graduated from the Warsaw School of Economics with a degree in Finance and Banking. In 2011, he obtained his PhD in Finance from Tirana University, where he is also a guest lecturer. He has approximately 16 years of experience in the financial market.

Ibrahim Disha

*“Përkushtim për kauzën”
“Dedication to the cause”*

Përpara se të bëhej konsulent me IOM Albania, Ibrahim Disha jetonte dhe punonte në Toronto që nga viti 2004. Gjatë kësaj kohe, ai ka mbajtur pozicione të ndryshme, si Këshilltar Dygjuhësh (frëngjisht/anglisht) për Ndërhyrje në Kriza tek Institucion i Shërbimeve për Viktimat i Peel-it. Ai ishte përgjegjës për përkrahjen dhe këshillimin e viktimave gjatë proceseve penale, ofrimin e mbështetjes emocionale, sigurimin e informacionit për të drejtat e viktimave dhe këshillimin e oficerëve të policisë dhe të detektivëve gjatë procedurave ligjore dhe të drejtat e viktimave të krimit në gjykatë. Ai ka bërë shumë punë vullnetare në jetën e tij, ka ndihmuar si këshilltar për të rriturit me sëmundje mendore dhe shumë punë humanitare, veçanërisht gjatë krizës së refugjatëve në Kosovë. Disha është themelues i qendrës familjare “Open Door”, në mbështetje të viktimave të dhunës në familje.

Me këtë të kaluar, nuk është çudi që Ibrahim Disha shumë shpejt u bë pjesëtar kyç i diasporës shqiptare.

“Besoj se pas pilotimit të Skemës së ekspertëve të BE-së, e njëjtë Diasporë do të tregojë një vlerë tjetër më të madhe sesa përfitimi monetar për Shqipërinë: ekselencën në ekspertizë, për të përgatitur Shqipërinë në procesin e integrimit në BE”.

Ai ka qenë pjesë e një ekipi që mbështet Ministrinë e Brendshme, kryesisht në analizimin dhe këshillimin mbi një sërë direktivash, ligjesh dhe aktesh nënligjore, në lidhje me krimin e organizuar, migrimin dhe ripranimin e migrantëve të parregullt, dhe luftën kundër terrorizmit, si dhe ka kontribuar në hartimin e Kodit të ri Penal Shqiptar. Ibrahim beson se Skema e BE-së për Angazhimin e Ekspertëve është një qasje novatore, që do t'u tregojë edhe partnerëve ndërkombëtarë dhe qeveritarë se diaspora shqiptare është kyç për të ndihmuar vendin e origjinës në procesin e integrimit në BE.

Before becoming a consultant with IOM Albania, Ibrahim Disha was living and working in Toronto since 2004. During this time, he has been holding different offices as a Bilingual (French/English) Crisis Intervention Counselor with Victim Services of Peel. His responsibilities included: advocating and advising victims on criminal justice procedures, offering emotional support, providing victims' rights information and advising police officers and detectives in legal procedures and rights of victims of crime in court of law. He has done plenty of volunteering in his life, including providing assistance as a counselor for adults with mental illness, and significant humanitarian work, especially during the Kosovo Refugee Crisis. He is the founder of the "Open Door" family shelter, in support of victims of domestic violence.

With this background, it is not surprising that Ibrahim Disha soon became a key member of the Albanian diaspora.

“I believe that after piloting the EU fellowship, the same diaspora will show another value that supersedes the financial benefit for Albania: the excellence in expertise to help prepare Albania in the EU integration process.”

He has been part of a team supporting the Ministry of Interior, mainly analyzing and advising on a set of directives, laws and by-laws regarding organized crime, migration and readmission of irregular migrants, and the fight against terrorism. He also contributed to the drafting the new Albanian Criminal Code. Ibrahim believes that the EU Fellowship Scheme is an innovative approach that will also prove to the international and governmental partners that Albanian diaspora is key in helping their country of origin in the process of EU integration.

Ariana Zeka

*“Një ëndërr u realizua”
“A dream come true”*

Skema e BE-së për angazhimin e ekspertëve bëri të mundur riintegrin e talenteve, aftësive dhe kapaciteteve novatore të diasporës shqiptare në zhvillimin e vendit the përpjekjet e tij për integrimin në BE. Ariana Zeka është njëra prej ekspertëve të angazhuara në këtë skeme.

Ajo është një epidemiologe mjedisore dhe shkencëtare e shëndetit të popullatës dhe ka formim si mjeke. Ajo punoi si mjeke në Tiranë dhe, më pas, mori titullin Master Shkencor në Shkenca dhe Politika Mjedisore, në Mbretërinë e Bashkuar, si dhe Doktore Shkencash në Epidemiologji Mjedisore, në SHBA. Ariana ka qenë këshilltare për çështjet e mjedisit dhe shëndetit në disa institute kombëtare të shëndetit publik, duke përfshirë Britaninë e Madhe, Italinë, Irlandën, Gjeorgjinë, Kinën, Organizatën Botërore të Shëndetësisë dhe, natyrisht, Shqipërinë. Pavarësisht karrierës së saj shumë të suksesshme jashtë vendit, Ariana Zeka nuk i harroi kurrë rrënjet e saj dhe vazhdoi të gjente mënyra për të kontribuar për vendin e saj si pjesëtare e diasporës. Nëpërmjet skemës së ekspertëve të BE-së, ajo kontribuoi për nevojat e Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit dhe Agjencisë Kombëtare të Mjedisit. Së bashku me një ekip anëtarësh të diasporës, ajo punoi për Kapitullin 27, Mjedis, që Shqipërisë i duhet të përbushë si kriter i procesit të integrimit në BE.

“Ky kontribut përbush një aspiratë dhe përpjekje personale mbi një dekadë, për të kontribuar me ekspertizën dhe punën time në drejtim të përmirësimit të mjedisit dhe mbrojtjes së shëndetit të popullit shqiptar. Ndiej se kam përbushur detyrimin ndaj vendit tim në një proces të rëndësishëm për Shqipërinë”.

Nëpërmjet këtij angazhimi, Ariana dhe grupei kanë përgatitur dokumente të ndryshme strategjike, që identifikojnë progresin dhe nevojat e mjedisit.

The EU Fellowship Scheme enabled the reintegration of the talents, skills and innovative capacities of the Albanian diaspora in the development of the country and its EU bid. Ariana Zeka is one of the fellows engaged by this fellowship scheme.

She is an environmental epidemiologist and population health scientist, and is trained as a medical doctor. She worked as a physician in Tirana and later obtained a Master of Science in Environmental Sciences and Policy in the UK, and a Doctor of Science degree in Environmental Epidemiology in the United States. Ariana has worked as an advisor on environmental and health issues for several national public health institutes, including in the UK, Italy, Ireland, Georgia, China, the World Health Organization and, obviously, Albania. Despite a very successful career abroad, Ariana Zeka never forgot her roots and kept finding ways to contribute to her country as a member of the diaspora. Through the EU fellowship scheme, she contributed to the needs of the Ministry of Tourism and Environment and the National Environmental Agency. Together with a team of diaspora members, she worked on the Chapter 27, Environment, that is part of the requirements Albania has to meet in its EU integration process.

“This contribution fulfils a personal aspiration and the efforts of over a decade to contribute with my expertise and work for the improvement of the environment and protection of the health of Albanian people. I feel I have honoured my obligation to my country in a crucial process for Albania.”

As part of this engagement, Ariana and the group prepared various strategic documents that identify the progress and needs in relation to the environment.

Entela Cukani

*“Vlera vendimtare e Diasporës”
“The critical value of the Diaspora”*

Skema e ekspertëve të BE-së mundëson shkëmbimin e njohurive dhe të ekspertizës profesionale të studiuesve/ekspertëve shqiptarë të diasporës me ata vendas, që punojnë në qeverinë shqiptare, për të përcaktuar së bashku zgjidhje inovative për sfidat e vendit. Kjo përpjekje synon, gjithashtu, t'i hapë rrugën bashkëpunimit dhe përfshirjes së frytshme të diasporës në zhvillimin ekonomik dhe social të vendit. Edhe pse është larguar nga Shqipëria shumë vite më parë, Entela Cukani ka qenë gjithmonë e pranishme dhe në kontakt me vendin e saj. Shqipëria frysëmëzoit punën e saj akademike dhe ajo gjeti përherë mënyra për të ndarë mendimet dhe idetë e saj kur bëhej fjalë për gjendjen aktuale politike të Shqipërisë. Ajo beson fort se vlera e diasporës në të ardhmen e Shqipërisë është më se e rëndësishme – është kritike.

“Shkëmbimi i njohurive, bashkëpunimi në fushat shkencore dhe kërkimore me shkencëtarët dhe ekspertët e Diasporës është me vlerë kritike për zhvillimin e ardhshëm të Shqipërisë dhe anëtarësimin e saj në BE”.

Si pjesë e skemës së ekspertëve, Entela u angazhua për të ofruar mbështetje për Ministrinë e Drejtësisë. Së bashku me anëtarë të tjerë të diasporës shqiptare, ajo ishte pjesë e grupit të punës që mbështeti ministrinë dhe kontribuoi në përgatitjen e 8 vlerësimave cilësore dhe 8 direktivave, rishikimeve, përmirësimeve dhe plotësimit të 4 direktivave të tjera që lidhen me Kodin Penal Shqiptar. Ajo beson se mbështetja teknike e ofruar përmes Skemës së ekspertëve të BE-së është e një rëndësie vendimtare për përshtypjen e procesit të integrimit të vendit në BE. Kjo lejon krijuimin e një komuniteti bashkëpunues, ku ekspertët e diasporës mund të kontribuojnë me njohuri të çmuara dhe përvoja profesionale të marra në vendet perëndimore dhe t'i ndajnë ato përmes një sërë aktivitetesh (kryesisht këshilluese), duke përfshirë pjesëmarrjen në hartimin e politikave, qeverisje, menaxhimin dhe monitorimin e programeve, organet këshillimore dhe ngritjen e rrjeteve, si dhe bashkëpunimin në kërkimin shkencor dhe të aplikuar dhe transferimin e teknologjisë.

The EU Fellowship Scheme enables the exchange of knowledge and professional expertise between researchers/experts of the Albanian diaspora and in the country, who work with the Albanian Government to jointly identify innovative solution to the challenges faced by the country. This effort aims to pave the way to a fruitful collaboration and involvement of the diaspora in the economic and social development of Albania. Even though she left Albania many years ago, Entela Cukani has always been present and in touch with her home country. Albania inspired her academic work and she has always found ways to share her opinions and ideas when it came to the current political affairs in the country. She firmly believes that the role of the diaspora in the future of Albania is more than important – it is critical!

“The sharing of knowledge and cooperation in scientific and research areas with the diaspora scientists and experts is of critical importance for the future development of Albania and its accession to EU.”

As part of the fellowship scheme, Entela was engaged to provide support to the Ministry of Justice (MoJ). Together with other members of Albanian diaspora, she was part of the working group supporting the ministry and contributed to the preparation of 8 qualitative assessments and 8 directives, revisions, improvements and completion of other 4 directives related to the Albanian Criminal Code. She believes that the technical support provided under the EU fellowship scheme is instrumental to the acceleration of the country's EU integration process. This enables the establishment of a collaborative community where diaspora experts could contribute with valuable knowledge and professional experience obtained in Western countries, and share them through a variety of activities (mostly advisory), including participation in policy making, governance, program management and monitoring, advisory bodies and networking; as well as collaboration in scientific and applied research and technology transfer.

KREDENCIALET

CREDENTIALS

Manoela Lussi.....Diaspora Programme Manager, IOM Albania
Genci Pjetri.....Programme Coordinator and Developer, IOM Albania
Bardha Qokaj.....Information and Media Coordinator, IOM Albania

Ernesto Spinelli.....Senior Communication Expert, AICS Western Balkans

Edona Bylykbashi.....Project Manager, Anima Pictures
Ina Shkëmbi.....Graphic Designer, Anima Pictures

Henri Koçi.....Photographer
Romina Ruda.....Journalist
Ortenza Marini.....Albanian language Editor
Enrieta Hasanaj.....English Language Editor
Petani Design.....Publishing House

SË BASHKU
PËR SHQIPËRİNË

// TOGETHER
FOR ALBANIA

AGENZIA ITALIANA
PER LA COOPERAZIONE
ALLO SVILUPPO

